ҺУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

36-хи жэлээ гарана

№ 227 (9059)
СЕНТЯБРИИН
26
СУББОТО
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

…үн ехээр һаагдаха ёһотой!

…он жэлэй эхин—1959 он ма-…публикын ажалшадта илан-…хэ эрилтэ табина. Юуб гэхэ-…жэлдэ бидэнэр Бурят оро-…Россин гүрэнтэй һайн ду-…нэгэдэһээр 300 жэл болоһо-…үхэтэ ой найрлажа, респуб-…ай Эхэ оронойнгоо эгээн …шагналда—Ленинэй ордендо …н байна. Хүдөө ажахын, …ыленностиин түрүүшүүл, …ультурын эдэбхитэд орден, …нуудаар, грамотануудаар …лаа. Парти, правительствын-…нэ ехэ хайрада хүртөөд бай-…аймаг, колхоз, совхоз, про-…нна предприяти бүхэн, ажал-…гэдэ энэ жэлые эрхим ам-…айгаар дүүргэхые эрмэлзэнэ.

…оз, совхозуудаймнай механи-…уд, газар таряалангай …ябадаг бусад хүнүүд байг-…о хүдөө ажахын ургамалнуу-…ии ургаса туйлажа, гүрэндөө …удалдаха, тушааха түсэбөө …ооонь урид дүүргээд, түсэб-…үүр 2,5 миллион пүүд ороо-…ааха гэжэ шиидэнхэй. Тэдэ-…һан уялгаяа нэрэтэй түрэ-…дүүргэхэнь лабтай.

…й малшадшье эдэнэрһээ …эгүйе оролдоно. Гүрэндэ һү, …удалдаха жэлэйнгээ түсэб …эн ажахынууд үдэрһөө …үри олошорно. Прибайкалиин …эгээн түрүүлэн гүрэндэ һү …аха түсэбөө үлүүлэн дүүргэв. …аймагай колхозууд гүрэндэ …һү, нооһо худалдаха түсэбөө …ооонь урид дүүргэд, түсэб-…үүр тушаажа байнхай.

…эбэшье һү һааха талаар …, совхозуудай, тэндэхи һаа-… малшадай абаһан уялга-…ангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ …Эхэ оронойнгоо толотомо …тануудые туйлажа, атомна …аян замда табяад, һарада …буулгажа байһан гайхам-…сагта иимэ бирагүй байда-…малишад, малшад тэсэхэ аал? …ье тэсэхэгүй!

…жэлэй үлэһэн дүрбэн һарада …бүриһөө дунда зэргээр 830 …һү һааха гэһэн уялга абаад, …ікалиин аймагай Лазогой …жэтэ колхозой һаалишад, мал-…республика дотороо намарай-…гта сагаан эдеэ дэлбэрүүлэе, …ха уялгаяа дүүргэхын түлөө …өрөө тэмсэе гэжэ бүхы һаа-…та, мал адуулагшадта, мал …й мэргэжэлтэд болон колхоз, …удай хүтэлбэрилэгшэдтэ …бэшэгээр хандаа.

…огой нэрэмжэтэ колхозой …шадай энэ һайн һайхан үүсхэл …анагүй дэмжэгдэжэ, һү аба-…аар долоон жэлэй түрүүшын …түсэбые эрхэ бэшэ дүүргэхэ …социалистическэ мүрысөөндэ …шан, малшан бүхэнэй хабаа-…байһаниинь дамжаггүй. Юуб …мүнөө үедэ ажахы бүхэн ма-…жэлээр, илангаяа шэмэтэ тэ-… силосээр, таряа талханай …элбэг байна ха юм. Тиимэ-…эдые рационой ёһоор эдеэ-…дүүрэн арга боломжо кол-…овхоз бүридэ бии. Имагтал …шад, малшадай оролдолго хэ-… хэрэгтэй. Намар, үбэлэй …һүн ехээр һаагдаха ёһотой!

…ехээр һаажа абахын тула нэн …фермэ дээрэхи хүдэлмэриие …шуулха, тэндэхи ажалай эм-…гэдэ бии байһан дутагдал-…е түргөөр усадхаха болоно.

Сентябрь һарада фермэнүүд дээгүүр болоһон шалгалтануудай дүнгүүдһээ харахада, үнеэд мууса эдеэлүүлэгдэнэ, сагһаа урид шэргээгдэнэ, һаалишад үнеэдээ дутуушаг һаажархёод, шабхангүй орхидог байна. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ, «Эрдэм» колхозуудай зарим һаалишадай даадаг үнеэдые ондоо һаалишанаар һаалгахада сүүдхэ соо арба гаран литр һүн ехээр абтаһан байна бшуу. Тиимэһээ һүн—һаалишанай гарта.

Нүхэд һаалишад! Прибайкалиин һаалишадай үнэтэ үүсхэлые дэмжэжэ, бүхы мэргэжэл шадабаряа элсүүлжэ, энэ жэлэй дүүрэтэр шадаал һаа, ехэ һү һаажа үзэгты! Фермэ дээрээ тогтоогдоһон үдэрэй гуримые наринаар сахиха, үнеэдээ хүсэдөөр эдеэлүүлэн һааха, дэлэнгыень бүлеэн уһаар эрхэ бэшэ угаажа байха гээшэ һаалишан бүхэнэй нангин уялга мүн.

Олон мянган һаалишадай эрмэлзэлгэ үүсхэлые дэмжэжэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ, абаһан уялгануудаа дүүргэхэдэнь колхозой, совхозой хүтэлбэрилэгшэд, тэндэхи мэргэжэлтэд бодото туһаламжа хүргэхэ уялгатай. Тэдэнэр эгээн түрүүн һаагдажа байһан үнеэдтэ һайн бэлшээритэй газар даалгахаһаа гадна, таряа талханай зүйл, һаяхан сабшагдаһан зелёнко, турнепс болон силос хүсэд хүрэхөөр нэмэжэ үгэхэ болоно. Октябриин нэгэнһээ оройтуулангүй бүхы үнеэд үбэлэй байрада оруулагдажа, һү шэмынгээ хирээр илгагдажа эдеэлүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Колхозуудай, совхозуудай партийна эхин организацинууд Прибайкалиин Лазогой нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай хандалга бэшэгые бүхы һаалишад, малшадай дунда зүбшэн хэлсэжэ, үлөөшэ дүрбэн һарада үнеэн бүриһөө 830 литр һү һаахын түлөө мүрысөө эмхидхэхэ, фермэ дээрэхи хүдэлмэриие наринаар хинан шалгаха, һү ехээр һааха хэрэгтэ һаад тойбо татадаг баримтануудые дары усадхаха тушаа эрид хэмжээ абаха болоно.

Фермэ дээрэхи зоотехническэ тоо бүридхэлые наринаар табиха шухала. Имагтал энээнһээ боложо, үнеэдые болзорһоонь урид шэргээхэ, үнеэдэй һубайрха ябадал гарадаг ха юм. Үнеэд хэр һайнаар һаагданаб гэжэ мэдэхын тула фермэ бүхэндэ һарада хоёр удаа шалгалта хээд, али нэгэн һаалишанай үнеэе бэрхэ һаалишанда һаалгуулаад туршаха, тэрэнэй дүнгүүдые малшадай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэжэ байхада һайн.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд һаалиин гүүртэнүүдые тэжээл буйлуулха, уһа бүлеэдхэхэ түхеэрэлгэнүүдээр хангаха тушаа мүнөөнһөө оролдохо зэргэтэй. Түрүүшынхээ тугаллаха гунжадые зүбөөр эдеэлүүлэн һаахын тула тэдэниие эгээл шадабаритай, дүй дүршэл ехэтэй һаалишадта даалгахада зохихо. Ерэхэ жэлдэ нэгэшье үнеэ һубайруулхагүй гэжэ оролдохо хэрэгтэй.

Аймагуудай партийна, советскэ органууд һаалиин фермэнүүдтэ онсо анхаралаа табижа, миин дунда зэргын тоо баримтануудые хараад үнгэрхэ бэшэ, харин тэндэхи һаалишан бүхэнэй хүдэлмэритэй тодорхойгоор танилсажа, тэдэнэй абаһан уялгаяа бэелүүлхэ хэрэгтэнь туһалха ёһотой.

МАНАЙ ОРОНОЙ БААТАРЛИГ ХҮБҮҮДТЭ АЛДАР СОЛО!

Урак зурааша А. Кокоркинэй зураһан плакат. ТАСС-эй фотохронико.

Эрхүүгэй областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээд, 3 миллион пүүд таряа нэмэжэ худалдаха уялга абаба

Эрхүүгэй областиин колхоз болон совхозууд КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула бэлдэжэ, гүрэндэ таряа худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ. 26,4 миллион пүүд гэхэ гү, али бүхы 1958 онойхиһоо 6,5 миллион пүүдээр ехэ таряан Эхэ орондоо худалдагдаа. Областиин городууд болон промышленна центрнүүдэй ажалшад колхоз, совхозуудай таряа хуряалга, худалдалгадань ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Областиин колхоз болон совхозууд арга боломжоёо тооложо үзөөд, түсэбһөө гадуур үшөө 3 миллион пүүд таряа гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидэбэ.

Областьдо кукурузын һайн ургаса энэ жэлдэ ургуулагдаа. 100 мянган гектар талмай дээрэһээ гектар бүриин 290 центнер кукурузын эшэ набшаһан абтаба. Энэ хадаа үнеэн бүхэндэ 13 тонно гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 2 дахин ехэ силос дараха арга олгоо. Мүн областиин зоной хэрэглэмжые гүйсэд хангажа шадаха хартаабха, овощиин һайн ургаса ургуулагдаба.

Областиин колхоз болон совхозууд мүнөө үедэ таряа хуряалга дүүргэжэ, үрэһөөр өөһэдыгөө хангажа, пар хахалалга ябуулжа, мал ажалай продуктнуудые абаха болон гүрэндэ худалдаха уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Н. С. ХРУЩЕВОЙ Айова штадта ошоод байһан тухай

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 23. (ТАСС). Н. С. Хрущевой Де-Мойнһоо Гарстын фермэ хүрэтэрхи аяншалгые бэшэһэн «Юнайтед Пресс Интернейшнл» агентствын корреспондент иигэжэ мэдээсэнэ:

Хрущевой, тэрээнтэй суг ябаһан хүнүүдэй һуужа ябаһан машинанууд Гарстын фермэ ороходоо городууд болон тосхонууд соогуур гараа. Тэдэниие штадай хүн зон замдань амаршалдаг байгаа.

6 мянган хүн зонтой Перри городой 2 мянга шахуу хүн ородой айлшадые харахын тулада үйлсэнүүдтэ гараа. Тэдэнэрэй барижа байһан плакадууд дээрэ «Хрущевые Перри городойхид амаршална» гэһэн үгэнүүд бэшээтэй байгаа.

Һургуулиин бишыхан сагаан байшан сооһоо 15 шахуу хүүгэд гүйлдэжэ гараад, автомобильна колонно тээшэ хашаагай саанаһаа гараараа дэлеэ.

КУН-РАПИДС (Айова штат), сентябриин 23. **(ТАСС-эй тусхай корр).** Айлшадай машина Гарстын фермын полинуудта хүрэжэ ерэбэ. Силос дарахын тулада кукуруза хуряалга эдэ үдэрнүүдтэ фермэ дээрэ хэгдэжэ байгаа.

Фермые хараха үедэнь г-н Гарст айлшадта тайлбари үгөө, кукурузаар силос яажа дарадагаа харуулаа, залуу мал харууһалха арганууд тухай хөөрэжэ үгөө.

Н. С. Хрущев һонирхоһон юумэ тухайгаа хөөрэһэн, олон асуудалнуудые табиһан, фермын хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэһэн байна.

Н. С. Хрущевтой ябалсаһан олон тоото корреспондентнүүд мэдүүлгэ хэхыень тэрэниие гуйгаа. Гарст ехэ шадамар бэрхэ фермер гэжэ бидэнэр үнинэй мэдэдэг байнабди. Зүгөөр шадамар бэрхэшье эзэд алдуу хэдэг байна бшуу. Тэрэ бидэниие һургаха гэжэ хододоо хүсэдэг, харин бидэнэй хани ёһоной зүбшэлые заримдаа хэрэгсээдэггүй байна гэжэ Н. С. Хрущев хэлээ. Фермын полинууд дээрэ кукуруза үнгэрмэ үдхэнөөр таригданхай гэжэ Н. С. Хрущев тэмдэглээ. Буурсагуудые ехээр абахын тулада нэгэ нүхэн соо хоёр-гурбан эшэ үлөөхэ хэрэгтэй гэжэ Советскэ Союзда мэдэдэг болонхой гэжэ тэрэ хэлээ.

Гарстһаа гибриднэ үрэһэ дахяад худалдажа абахые Советскэ Союз хүсэнэ гү гэһэн асуудал корреспондентнүүдэй нэгэн табиһан байна. СССР-тэ аяншалхадаа советскэ кукурузые хараа һэн гүт гэжэ Н. С. Хрущев Гарстһаа асууба. Советскэ Союзда тон һайн кукуруза би хараһан байгааб гэжэ Гарст харюусаа. Гибриднэ үрэһэ Советскэ Союзда худалдыт гэжэ Гарстые гуйгаа һаамни, Гарст ехээр гайхажа болохо ёһотой гэжэ Н. С. Хрущев ажаглалта хээ.

Айова штадай сагай уларил тон һайн, газарынь үрэжэлтэй гэжэ Н.С. Хрущев тэмдэглээ. Бурхан американецуудта ехээр туһалдаг байна бэшэ гээшэ гү гээд, Гарст энеэбхилэн байжа хэлэбэ.

— Бидэндэ туһалдагта орходоо, бурхан таанадта ехээр туһална гэжэ та һанана гүт? — гэжэ Н.С. Хрущев шоглон хэлэбэ.—Бидэнэр таанадһаа түргэнөөр урган хүгжэнэбди. Тиимэ болоходоо, бурхан бидэндэ ехээр туһална бэшэ аал.

Удаань Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд хүршэ Чарльз Томасай фермэдэ хүрөө. Шэнэ үүлтэрэй, түргэнөөр томо болодог түл үгэдэг мал үсхэбэрилгын дүршэлтэй байһаараа энэ фермэ мэдээжэ болонхой юм. Америкын фермер айлшадые ехэ баяртайгаар угтаа. Басагадайнь нэгэн Томасай гэр бүлынхидтэй хамта Н. С. Хрущевой фото буулгаа.

Фермын эзэнтэй хамта Н. С. Хрущев малайнь бэлшэжэ байһан гаарнуудта ошожо, «Шерол» гэжэ үүлтэрэй бухануудые хараа, мал шахаха арга методууд, тэрэнһээ ямар үрэ дүн гарадаг тухай Н. С. Хрущев һонирхоһон байна.

Фермые хараһанайнгаа һүүлээр, Томасай гуйлтаар Н. С. Хрущев фермерэй таба наһатай аша басаган Мартатай фотозурагаа буулгуулаа.

Кукурузын полинууд соогуур гараһан харгыгаар хэдэн километртэ ябажа, хүнгэн машинануудай колоннонууд Гарстын кукуруза болбосоруулдаг предприятида ерээ. Саашадань сэбэрлэгдэхэ кукурузын буурсагуудые яажа хадагалдаг арга методүүдтэйнь Н. С. Хрущев танилсаа. Эзэнэй ургуулдаг кукурузын һайн шанартай байһые тэрэ магтаа. Советскэ Союзда мүн лэ иимэ предприяти, баһал иимэ һайн кукуруза бии юм гэжэ корреспондентнүүдтэ Гарстын хэлэхэдэ, энэ тиимэшье бэшэ, совет хүнүүд американецуудай зохёоһон гол ёһые шэнжэлжэ, тэрээниие улам һайжаруулһан байна гээд Никита Сергеевич ажаглалта хээ.

Фермые хараһанай һүүлээр, Н. С. Хрущевые, тэрээнтэй суг ябалсагшадые фермэдэ ошожо, сайлахыень г-н Гарст уриһан байна.

Айова штадай Эймс городтохи университедтэ Н. С. Хрущев хүрэбэ

ДЕ-МОЙН, сентябриин 23. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Р. Гарстын фермэдэ хани халуун уулзалга хэһэнэйнгээ һүүлээр, Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд автомашинануудаар Эймс город ошоо. Айова штадай университет тэндэ байдаг юм. Университедэй городогто Н. С. Хрущев университедэй профессорнүүд, һургагшанар болон студентнүүдтэй тон халуунаар уулзаа.

Һуралсалай корпусууд сооһоо олон эдир залуу хүбүүд, басагад гараа. Университедэй городогто ороходонь, «Буу зэбсэг хуряаха дурадхал оруулһанайтнай түлөө түрүүлэгшэ Хрущев, Таниие бурхан үршөөг, Танда баясхалан хүргэнэбди» гэһэн үгэнүүд ород хэлэн дээрэ томо плакадта бэшээтэй байгаа. Студентнүүд «хамтаараа эб найрамдал хангая» гэһэн плакадуудые баряад, Н. С. Хрущевые угтажа, ехэ баяртайгаар гарыень баряа. Н. С. Хрущевой университедтэ ерэхэ үдэр университедэй газетын тусхай номер гараһан байна. Түрүү бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Н. С. Хрущевой ерэһэндэ университедэй студентнүүд ехээр баясана. г-н Н. С. Хрущев, Танай США-да түрүүшынхээ айлшалжа ерэлгэ, эб найрамдал хангагдаха гэһэн этигэл найдабари түрүүлнэ гэжэ статья соо хэлэгдэнэ.

Н. С. Хрущевые университедэй президент Джеймс Хилтон халуунаар амаршалаа. Амаршалгын үгэнүүдые хэлэлсэһэнэйнгээ һүүлээр Н. С. Хрущев гэр доторой ажалда һургадаг факультедтэ орожо, группануудайнь нэгэнэй заняти дээрэ байгаа, тэрэшэлэн факультедэй лабораториие хараа.

Удаань Н. С. Хрущев советскэ делегациин гэшүүдтэ үдэшүүлэн, университедэй байшанһаа гараа. Дахяад амаршалгын үгэнүүд хэлэгдээ. Факультедэй студентнүүд тэрэнэй гарыень баряа. Н. С. Хрущев хирэ-хирэ болоод лэ зогсожо, гараараа дэлин студентнүүдые амаршалаа. Тиихэдэнь дахяад альга ташалтан болоһон байна.

Америкын залуушуултай университедтэ хани халуунаар уулзаһанайнгаа һүүлээр, университедэй туршалгын центртэ Н. С. Хрущев хүрэһэн байна. Тэндэ гахай шахаха үрэ ехэтэй арга методүүдые шэнжэлхэ хүдэлмэри хэгдэдэг юм.

Удаань советскэ айлшад Де-Мойн городто бусажа ерээ.

ДЕ-МОЙН, сентябриин 23. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Мүнөө үдэшэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев хүндэтэйгөөр угтадаг Айова штатһаа Америкын Холбоото Штадуудай промышленна томо центр болгошо Питтсбург город орохоёо самолёто һуужа гараа.

Айова штадай губернатор Х. Ловлесс, Де-Мойн городой худалдаа наймаанай палатын түрүүлэгшэ Ф. Де Пюйне, бусад тусхай тушаалта хүнүүд Н. С. Хрущевые аэродром дээрэһээ мордохуулаа. Халуунаар угтажа, хүндэлһэнэйнь түлөө Айова штадай губернаторта, Де-Мойн городой мэртэ, тэрэшэлэн энэ городой болон Айова штадай хүн зондо Н. С. Хрущев ябахынгаа урда тээ баясхалан хүргөө. Де-Мойн, Айова штадай хүн зондо һайниие хүсэжэ байһанаа тэрэ дамжуулаа.

ПИТТСБУРГ, сентябриин 23. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Сентябриин 23-да нютагай сагаар 23 час 2 минутада (Москвагай сагаар сентябриин 24-нэй 6 час 2 минутада) СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд США-гэй промышленна томо центр Питтсбург городто ерээ.

Питтсбург городой мэр Томас Галлахер, бусад тусхай тушаалта хүнүүд советскэ айлшадые аэродром дээрэ угтаа. Н. С. Хрущевые амаршалха зуураа, городой түлхюурнүүдые тэрээндэ мэр барюулаа.

«Г-н түрүүлэгшэ, Питтсбургын мэр би Таниие, г-жа Хрущевае, бүлынтнай гэшүүдые, тантай ябалсаһан хүнүүдые манай городто ерээд байһантайтнай дашарамдуулан, ехэ баяртайгаар амаршалнаб,—гэжэ Галлахер мэдүүлээ.

— Питтсбургын университедэй городогто үглөөдэр болохо заншалта сайлалга дээрэ энэ штадта ерэһэнтэйтнай дашарамдуулан Пенсильвани штадай губернатор таниие амаршалха байха. Танай аяншалгын зорилго дүүргэгдэхэ бэзэ гэжэ манай городой бүхы гражданинуудтай хамта би үнэн зүрхэнһөө этигэнэб.

Эндэ хараха, дуулаха юумэтнай хоёророной хоорондо үгэеэ һайнаар ойлголсодог болохо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха таарамжатай эрхэ байдал бии болгохо хэрэгтэ туһалха бэзэ гэжэ би илангаяа ехээр найданаб».

Харюугай үгэ хэлэхэдээ, Питтсбургда ерэһэндээ тон ехээр баясанаб гэжэ Н. С. Хрущев мэдүүлээ. Холбоото Штадууд соогуур аяншалхалаа олон хүнүүдтэй уулзажа хөөрэлдөөб. Советскэ Союзай болон Америкын Холбоото Штадуудай хоорондохи харилсаа һайжаруулхые тэдэнэр эрмэлзэнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Эдэ хүсэл эрмэлзэлгыень Питтсбургын хүн зон мүн лэ дэмжэхэ бэзэ гэжэ найдажа байһанаа Н. С. Хрущев элирхэйлэн мэдүүлээ. Городой түлхюурнүүдые тэрээндэ барюулһанайнь түлөө Питтсбургын мэр Галлахерта баясхалан хүргөөд, мэрэй өөрынь зүбшөөһэн лэ үүдэнүүдые эдэ түлхюурнүүдээрнь нээхэб гэжэ Н. С. Хрущев хүхюугээр ажаглалта хэһэн байна. Халуунаар угтаһанайтнай түлөө баясхалан хүргэнэб. Питтсбург городто, хүн зондонь амгалан тайбан, золтой жаргалтай байдалые хүсэнэб гэжэ Н. С. Хрущев үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд автомашинануудаар «Карлтон-хауз» гэжэ отельдэ ошоо. Отелиин үүдэндэ городой 5 мянга шахуу хүн зон суглараһан байгаа.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Баргажанай һунгуулиин Окружной комиссиие баталха тухай

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха тухай Дүримэй» 47, 48, 49 статьянуудай ёһоор, Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Баргажанай һунгуулиин Окружной комиссиие ниитын организацинуудай, ажалшадай бүлгэмүүдэй иимэ түлөөлэгшэдөөр бүридүүлэн баталха:

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ **Арсентьев Пантелеймон Андреевич** — Баргажанай ГЭС-эй профсоюзна организациһаа,

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Чулков Василий Михайлович** — Баргажанай аймагай коммунистическэ организациһаа,

Һунгуулиин комиссиин секретарь **Гомбоев Сойжинима Дондупович** — Курумканай аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай организациһаа.

Һунгуулиин комиссиин гэшүүд:

Иванова Аграфена Евсеевна — Баргажанай Адагай загаһанай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадһаа,

Очирова Дора Эрдынеевна — Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союзай Курумканай аймагай организациһаа,

Путушкина Зинаида Доржиевна —Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союзай Баргажанай аймагай организациһаа,

Романова Мария Бадмаевна— Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудһаа,

Сибиков Данзан Жамсаевич— Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадһаа,

Терентьев Иван Михайлович — Курумканай аймагай «Коммунизм» колхозой колхознигуудһаа,

Хамаганов Матвей Иннокентьевич — Хойто-Байгалай аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай организациһаа,

Цыремпилова Елизавета Эрдынеевна — Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудһаа.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. Цыремпилон.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. Доржиев.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1959 оной сентябриин 25.

Һунгуулиин урда тээхи бэлэдхэлэй хүдэлмэри эдэбхитэйгээр эхилбэ

Бурядай АССР-эй 414-дэхи Баргажанай һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай ёһоор, Хойто-Байгалай, Курумканай, Баргажанай аймагуудаар һунгуулиин урда тээхи бэлэдхэлэй хүдэлмэри эдэбхитэйгээр эхилэнхэй. Предприяти, колхоз, эмхи зургаануудаар олон хүнэй хабаадалгатайгаар һунгуулиин Окружной комиссида ажалшадай түлөөлэгшэдые дэбжүүлхэ суглаанууд боложо үнгэрөө.

Баргажанай аймагай комсомолой организациин зүгһөө Баянголой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан, ВЛКСМ-эй айкомой гэшүүн **Зинаида Путушкинае** һунгуулиин Окружной комиссида түлөөлэгшөөр дэмжүүлэгдээ.

Баргажанай Адагай загаһанай комбинадай хүдэлмэришэд, алба хаагшад хамтынгаа суглаан дээрэ консервэ хэдэг цехтэ браковщигаар ажалладаг **Аграфена Евсеевна Ивановае** һунгуулиин Окружной комиссида түлөөлэгшөөр дэбжүүлээ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд һунгуулиин Окружной комиссида хүдэлхөөр шубуушан **Мария Романовае,** Баргажанай леспромхозой коллектив Гусиха участогай партийна организациин секретарь нүхэр **Д. Ж. Сибиковые** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри абанхай.

Мүн Хойто-Байгалай, Курумканай аймагуудай ажалшад Баргажанай 414-дэхи һунгуулиин округой Окружной комиссиин гэшүүдые дэбжүүлжэ дүүргэбэ.

…дай Арадай Республикын байгуулагдаһаар 10 жэлэй …ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадаха СССР-эй партийно-правительственна делегаци тухай

…итадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Түрүү-…нүхэр Мао Цзэ-дун, Хитадай Арадай Республикын Түрүүлэгшэ …Лю Шао-ци, Бүхэхитадай Арадай Түлөөлэгшэдэй Суглаанай …гэлжын Комитедэй Түрүүлэгшэ нүхэр Чжу Дэ болон Хитадай …й Республикын Гүрэнэй Соведэй Премьер нүхэр Чжоу Энь-…а ерэһэн уряалай ёһоор, КПСС-эй ЦК-гэй Президиум, СССР-эй …вно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Хитадай …й Республикын байгуулагдаһаар 10 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ …даха СССР-эй партийно-правительственна делегациие томилбо. …С-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Сове-…Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев (делегациие толгойлогшо), КПСС-…К-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй Секретарь М. А. …в, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй ми-… А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүндэ кандидат, СССР-эй …вно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Ж. А. Ташенев, …С-эй ЦК-гэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи …й аюулгүйе сахиха Комитедэй Түрүүлэгшэ А. Н. Шелепин, Ук-…н КП-гэй ЦК-гэй Секретарь С. В. Червоненко, ВЦСПС-эй Секре-… Т. Н. Николаева, гадаадын оронуудтай экономическа холбоо ба-… байгуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Ко-…й Түрүүлэгшын орлогшо И. В. Архипов, КПСС-эй ЦК-гэй …ые даагша Ю. В. Андроповһоо делегаци бүридэнэ.

…Делегаци Москваһаа Пекин орохоёо сентябриин 27-до мордохо …нүхэд Н. С. Хрущев, А. А. Громыко США-да байһан дээрэһээ хо-… Пекин ошохо. Энэ үе соо нүхэр М. А. Суслов делегациие …лхо байна.

Пропагандист—арад зониие гэгээрүүлэгшэ!

КПСС-эй обкомдо болоһон пропагандистнуудай семинар тухай

Арбаад хоногой туршада КПСС-эй обкомдо пропагандистнуудай семинар болоо. Нютаг нютагуудһаа ерэһэн пропагандистнууд, партиин түүхэ, тодорхой экономикын асуудалнуудые шудалха болон бусад кружогуудые хүтэлбэрилэгшэд һонирхолтой олон лекци шагнаа, дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдөө. Мүнөө сагай ревизионизм тухай, үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулха үедэ Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэ тухай, «Материализм ба эмпириокритицизм» гэжэ В. И. Ленинэй номой түүхэтэ удхашанар тухай, республикын промышленность, хүдөө ажахын саашадаа хүгжэхэ үргэн ехэ арга боломжонууд тухай, уласхоорондын байдал тухай гэхэ мэтын лекцинүүдые Улан-Удэ городой дээдэ һургуулинуудай багшанар, КПСС-эй обкомой лекторнууд, партийна, советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд уншаһан байна.

Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр В. Р. Филиппов «Республикын хүдөө ажахын саашадаа хүгжэхэ арга боломжонууд» гэһэн лекци уншажа, семинарта хабаадагшадые илангаяа ехээр һонирхуулба. Энэ лекци шагнаһанай һүүлээр олон хүн асуудал һуража, тэдээндээ гүйсэд дүүрэн харюу абаа.

Семинарай түгэсхэлдэ пропагандистнууд өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнууд, дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэбэ. Жэшээнь, Кяхта городһоо ерэһэн пропагандист нүхэр Гаськов дүй дүршэл тухайгаа суглаарагшадта һонирхолтойгоор иигэжэ хөөрөө:

— Кружогто хэшээл үнгэргэхын хажуугаар һуралсажа байһан хүнүүдтэеэ тус тустайнь хөөрэлдэхэ хэрэгтэ шухала анхарал хандуулдаг байнаб. Урда урдаһаа харалсан, нам һуужа хөөрэлдэхэдөө, хүнэй ямар юумэ ойлгоогүй байһыень, ямар асуудалнуудта тухашаржа байһыень мэдэжэ абаха, саг соонь даабари, заабари, туһаламжа үзүүлхэ арга олгогдоно. Коммунист-пропагандистда амаралтын үдэр, сүлөө саг гэжэ байха ёһогүй. Пропагандист гээшэ хэзээдэшье, хаанашье яба—марксизм-ленинизмын агуу ехэ һургаал эсэшэ сусашагүйгөөр олон түмэндэ ойлгуулжа, зоной дунда дэлгэрүүлжэ байха уялгатай.

Семинарай түгэсхэлдэ КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Ц. О. Очиров үгэ хэлэжэ, мүнөө үедэ пропагандистнуудай урда байһан зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Ц. Дондоков.

ТООГ ДЭЭРЭ ТҮХЭРЕЭН СҮҮДХЭ СОО ХҮДЭЛХЭ

Тоог дээрэ ороһон таряае түргөөр сэбэрлэжэ, гүрэндэ тушааха, урэһэндэ хааха гэжэ Яруунын «Дружба» колхозой гэшүүд, тэдэндэ туһалхаяа ерэһэн студентнэр эршэмтэйгээр ажаллана. Колхозой центртэхи тоог дээрэ хүдэлмэри үдэр һунигүй ябана. Эндэ хүдэлмэришэд хоёр халаан болошо ажаллана. **Зураг дээрэ:** зооветинститудай 4-дэхи курсын студентнэр колхозой тоог дээрэ оньһон аргаар тарян сэбэрлэжэ байна.

Н. Дамбаевай фото.

Таряагаа хадажа дүүргэбэ

Хорини хониной совхозой Баруун Хасууртайн 4-дэхи фермын хүдэлмэришэд баян ургасаяа һайн шанартайгаар, хаһа саг соонь, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын тула үдэр һунигүй габшагайгаар ажаллажа байна.

Энэ фермынхид (эрхилэгшэнь нүхэр Будажапов Г. Ж., парторганизациинь секретарь нүхэр Афанасьев) хуряалгын хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, бүхы техникээ дүүрэн хэрэглээд, аймаг соогоо түрүүлэн, сентябриин 21-дэ ороо һото ургамалнуудаа хуряажа дүүргэбэ. Богонихон болзор соо 1332 гектар хадагдаба. Бүхы орооһо тарян амяарлан хуряагдаа.

«ЖН-4», «ЖР-4,9» гэжэ хоёр жатка, дүрбэн «С-4» комбайн ажаллаа. Сабшагдаһан баалнуудые хатаһан дарыдань суглуулан сохижо байна. Мүнөө хадагдаһан талмайн хахадһаань схэнхи сохигдоо.

Амяарлан хуряалгын үедэ «С-6» комбайные жолоодогшо Шоймпол Банзаргашеев «ДТ—54» тракторай тракторист Дагба-Доржи Нимбуевтай 497 гектар таряа хадаа. Тиихэ зуураа эдэ хоёр түрүү механизаторнууд зарим үдэрнүүдтэ 40—41 гектар хүрэтэр хадаһан байха юм. Иигэжэ совхозой механизаторнуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлэн гаража, дирекциин, парткомой болон хүдэлмэришэдэй комитедэй дамжуулгын улаан тугта хүртэһэн, мүн нэгэдэхи шан абаһан байха юм.

Аймагай үнинэй, дүй дүршэл ехэтэй комбайнер Дымбрылов Даши Дымбрыловичын агрегат 253 гектар амяарлан хадаад, 150 гаран гектарай баалнуудые суглуулаад байна. Энэ комбайнай агрегат мүн лэ совхоз соогоо түрүү һуури эзэлжэ, дамжуулгын улаан туг намилзууланхай. Баалнуудые суглуулжа сохихо зуураа, үдэрэйнгөө даабари эдэнэр 21—23 гектар хүргэнэ.

Нүхэд Дымбрылов, Жигжитов гэгшэд хоёр волокуша комбайндаа шагтагалжа, һолоомо суглуулна. Тиигэжэ 8—10 бухалнуудые нэгэ газарта обоолхо арга олдоо.

Гүрэндөө таряа худалдаха түсэбөө болзорһоо уридшалан дүүргэжэ шадаа. 2500 центнер таряа тушааха байһан аад, тэрэнээ сентябриин 19-нэй үдэр сүм дүүргэбэ. Таряа сэбэрлэхэ, машинада ашаха хүдэлмэри оньһожоруулагданхай.

Тоог дээрэ ажаллагшадай хүдэлмэриие нүхэр Нимбу Аюшеев бэрхээр хүтэлбэрилнэ.

Г. Цыреторов.

131 мянган центнер таряа худалдаба

Эхэ оронойнгоо толотомо амжалтануудаар урмашаһан Бичурын аймагай колхозууд болон совхозой ажалшад сентябриин 24-дэ гүрэндэ таряа худалдаха социалистическэ уялгаяа дүүргэбэ. Гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда 131 мянган центнер һайн шанартай таряа тушаагдаа. КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй хүндэлэлдэ үшөө хорёод мянган центнер таряа тушааха гэжэ шиидээд, энэ аймагай ажалшад таряа тушаалгаяа үргэлжэлүүлһээр.

Таряа, хартаабха тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Кударын аймагай колхозууд сентябриин 24-дэ гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө 100 процент, хартаабха—130 процент дүүргэв. Гүрэндэ таряа худалдаха талаар Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндөө 66 мянган пүүд, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 50,6 мянган пүүд, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз—45300 пүүд таряа тушаагаад байна. Мүнөө аймагай колхозууд таряа түсэбһөө гадуур худалдажа байнхай.

Бэлэгээр угтахаар зоригжонхой

XX партсъездын нэрэмжэтэ (Зэдэ) колхозой поли дээрэ комбайнай 8 агрегат хүдэлжэ байнхай.

Механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ колхозой залуу комбайнер Георгий Александрович Синюшкин түрүүлжэ ябана. Мүнөө тэрэнэй агрегат 300 гаран гектар хуряагаад байна. Эдэнэр үглөөнэй 6 сагһаа һүниин 2 саг хүрэтэр хүдэлмэрилдэг юм.

Комбайнернууд Ганжур Шагжитаров, Базар Цыренов, Александр Якимов гэгшэд таряагаа һайн шанартайгаар хуряана. Лафетнэ жаткын машинистнууд Н. А. Вершинин, А. Н. Вершинин, Мирон Полютов, Ханда Мункуев болон бусад нүхэдэйнгөө дунда шалгарна. Эдэнэй зариманиинь 350 гаран гектар хаданхай. Комбайнер нүхэд Петр Николаевич Хохлов, Леонид Иннокентьевич Вершинин илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Бүхы комбайнернууд дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула түрүү арга үргэнөөр хэрэглэнэ. Агрегадуудынь тусхай түсэбэй ёһоор хүдэлдэг, саг соонь машинануудаа техническэ талаарнь шалгажа үзэдэг юм. Эдэнэр хүдэлмэреэ үглөөнэй 6—7 сагһаа эхилээд, үдэшын 10—11 саг болотор үргэлжэлүүлнэ.

Колхознигууд тоог дээрэ эмхитэйгээр хүдэлмэрилнэ. Электромоторой хүсөөр таряагаа сэбэрлэнэ. Тэндэ зернопульт, веялкэ, таряа хатаадаг «Висхом» сушилка болон автошэгнүүр хүдэлдэг.

Колхозой нэгэдэхи комплексно бригадын оньһожоруулагдаһан тоог дээрэхи хүдэлмэри баһал эршэмтэйгээр ябуулагдана. Үдэр бүри олохон центнер тарян сэбэрлэгдээд, Зэдын «Заготзерногой» пунктда абаашажа тушаагдана. Мүн хоёрдохи, гурбадахи бригадануудай тоогуудай хүдэлмэри һайжаруулагдаа. Таряа зөөжэ байһан автомашинын жолоошод Михаил Татарников, Иван Савичев болон Василий Хаглеев гэгшэд үдэр һунигүй, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз таряа тушаалгаар аймаг дотороо түрүүшүүлэй зэргэдэ оронхой. Гүрэндөө тэдэнэр 3122 центнер таряа тушаагаа.

Хуряалгын хүдэлмэридэ ябаһан колхознигууд, механизаторнуудай дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэри һүүлэй үедэ эли бодо һайжараа. Агитатор нүхэр Лобыгин, Гончарова, И. Побоков, Б. Шарапов болон бусад ажалаа шадамараар эмхидхэнэ.

С. Табдаев.

Гурбэн тэгшээр ажаллагшад

Инструментальна цехтэ ороод, түрүүн дайралдаһан хүдэлмэришэнтэй хөөрэлдөөд:

—«Танай цехтэ хэнэй бригада магтаалтай ябанаб?» гэжэ асуугааһаа:

— Водоломовой бригада,—гэжэ зааханшье маргангүйгөөр хэлэхэ. Паровозо-вагонно заводой бүхы хүдэлмэришэдэй гартаа барижа, ажал хэрэгээ бүтээдэг зэр зэмсэгүүд энэ цехтэ хэгдэдэг гээшэ.

Нүхэр Водоломовой хүтэлбэрилдэг бригада юһэн хүнһөө бүридэдэг. Энэ бригадынхид шахагдамал агаарай хүсөөр хүдэлдэг, зэр зэмсэг заһабарилдаг байна. Заһабарилгаһаа гадна шэнэ зэмсэг бүтээн гаргана.

Мүнөө тэдэнэр коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэһээр нилээд унихэн болобо. Барижа байһан бүхы түхеэрэлгэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана, хүдэллэг газараа техническэ заабариин ёһоор һайнаар, сэбэрээр байлгадаг болонхой.

Партиин Центральна Комитедэй июниин Пленумэй Хандалгада харюусан, үйлэдбэридөө шэнэ түхеэрэлгэ хэрэглэнэ, хуушарһан зэмсэгүүдээ шэнэдхэн хубилгана. Энэ мэтын хэмжээнүүдые абаһанайнгаа ашаар тус бригада һара, квартал бүридэ горьтойхон мүнгэнэй булад арьбална. Ажалайнгаа бүтээсэ ехээршье дээшэлүүлээ. Коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэдэ [...]хэ гэжэ шиидэһэн энэ бригадай дунда заводой үйлэдбэриин гол мэргэжэлтэд бии. Тэдэнэй [...]дынгөө оролдолгоор тус бүри [...]дэн мэргэжэлтэй болонхой. [...]нь, коммунист Георгий С[...] токарёор, слесареэршье [...] шадаха. Мүн уралан нарижуулгын ажалда эдэбхитэйгээр хаба[...]на. Мүнөө нүхэр Серышев за[...] институтда һурана.

Комсомолой гэшүүн Нэля [...]никовагай һайнаар ажаллаһан [...] гансахан завод дотороо бэшэ[...]рин республика соо суурхал[...]лоо. Хоёр мэргэжэлтэй боло[...]ля уралан нарижуулгын о[...]радхалнуудые оруулһан бай[...]хэр Хомутникова нииты[...] мэридэ эдэбхитэйгээр хаб[...]сана. Улан-Удын горо[...] депутат болоһонһоо хойшо [...]шадтаа ехэ анхарал хандуул[...]дэнэй асуудалда саг соонь [...]үгэдэг заншалтай.

Ажалайнгаа бүтээсые ехэ[...]шэлүүлһэн, продукциингаа [...]рые эрид һайжаруулһан, мүн[...]ри арьбалдаг энэ бригадые «[...] тэгшээр ажаллагшад» гэжэ [...]дэйнь хэлсэдэг дэмы бэшэ.

Н. Хаза[...]

Һайн бэлэдхэлтэйгээр эхилхэбд[...]

Мүнөө совет хүнүүдэй ажабайдал ехээр һайжаржа, ажал хэрэгтэмнай гайхамшаг амжалта туйлагдажа байна. Илангаяа эрдэмтэдэймнай зохёоһон ракетэ Һара дээрэ буужа, бүхы дэлхэйн хүн зониие баясуулба. Атомай хүсөөр хүдэлдэг «Ленин» гэжэ ледокол түрүүшынгээ тамаралгада гараад ябана.

Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай хүдэлмэриин үдэрые богони болгохо хэрэг дүүргэхэ, тэдэнэй салин хүлһыень гуримшуулха болзор тухай КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй тогтоол һаяхан гараба. Энэ тогтоолые манай комбинадай хүдэлмэришэд тон хүндэтэйгөөр угтаа. Арадаймнай ажахын бүхы һалбаринуудта байгша оной IV кварталһаа эхилээд 1960 оной эсэс хүрэтэр долоон часай хүдэлмэриин үдэр тоогдохонь гээшэ. Энэ уша[...] зоной ажабайдалые улам [...]руулха хэрэгтэ парти, пра[...]ствын саг үргэлжэ анхара[...]дуулжа байдагые үшөө дахи[...]шэлнэ.

Предприяти бүхэнэй, мү[...]найшье комбинадай хүдэлм[...] долоон часай хүдэлмэриин [...] орохоһоо урид ажалай эм[...]һээ эхилээд, техническэ дэ[...] хүрэтэр ехэ бэлэдхэл хэхэ [...]бди. Тиигэжэ 8 час соо га[...] продукцыа долоон час соо [...]хээр болоод хүдэлмэриингэ[...]рые богони болгохо байһана[...] мэдэнэбди.

Эхэ ороной ажалшадай [...] далайсатайгаар коммунизм [...]гуулжа эхилээд, толотомо [...]та туйлажа байхадань омго[...]

Д. Цыдымп[...]

Улан-Удын мях[...] комбинадай хүдэлмэри[...]

Сэсэн шиидхэбэри

Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай хүдэлмэриин үдэр богони болгохо тухай, тэдэнэй салин хүлһыень гуримшуулха болзор тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй баталан абаһан тогтоолой газетэнүүдтэ толилогдоходо манай аймагай алба хаагшад, хүдэлмэришэд, (тэрэ тоодо Иволгын хүдөө ажахын инспекциин хүдэлмэрилэгшэд) ехээр һайшаагаа. Совет хүнүүдэй байдалые, соёл болбосоролые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ [...] правительствын зүгһөө саг үр[...] анхарал хандуулжа байдагы[...] тогтоол үшөө дахин гэршэли[...]

Иволгын аймагай хүдэлмэ[...] алба хаагшад парти, прави[...]вынгаа шэнэ анхарал оро[...]донь харюу болгон улам [...] хүдэлхөөр зоригжонхой.

Ш. Арменов, Иволгын а[...] хүдөө ажахын инспе[...] хүдэлмэрилэг[...]

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһ[...]

ТОЛГОЙ БҮРИИНЬ ШЭГНҮҮРЫЕ 28 КИЛОГРАММААР НЭМЭЭБЭ

«Победа» колхозой мал адуулдаг Митып Мижыпов жэшээтэ һайнаар ажаллан, артель соогоо суурхана. Нүхэр Мижыпов хорёод жэлэй туршада ниитын мал харууһалжа байнхай. Энэ жэлдэ 116 толгой хашарагуудые даагаад, бултыень тобир тарганаар бэлшээнэ. Август соо хашараг бүхэнэй шэгнүүрые 28 килограммаар нэмээжэ, 1900 түхэриг нэмэлтэ түлбэри хүртөө. Митып Мижыпов гүрэндэ тушаагдаха эдэ хашарагуудай шэгнүүрые сүүдхын нэгэ килограммаар нэмээхэ гэжэ оролдоно.

«Сталинец».

Яруунa.

ҺУРАГШАД ТУШАА АНХАРАЛ

Ново-Селенгинскын дунда һургуулида һурадаг үхибүүдтэ «Эрдэм» колхозой правлени интернат эмхидхэнхэй. Колхоз интернадай гэр шэрдэһэн, штукатурилһан, хашаа бариһан байна. Эндэнь гурбан ехэ таһаг, хэдэн кабинет бии. Мүнөө колхознигуудай 40 гаран үхибүүд эндэ байжа, ном үзэнэ. Колхозойнь правлени 2-дохи столовоор дамжуулан һурагшадаа эдеэ хоолоор хангана. Амаралтын үдэр бүхэндэ колхозой машинаар һурагшад гэртээ харяад ерэдэг.

«Улаан Сэлэнгэ».

В. ГАГАНОВАГАЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

Пурба Гумпылов 700 гаран толгой эрье хонидой отара даагаад, жэл бүри һайн үрэ туйладаг. Үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэлгые амжалтатайгаар дүүргээд, тус бүридөө 44 килограмм шэгнүүртэй хони[...] гүрэндөө тушааһан юм. Р[...]журовай нэрэмжэтэ колхо[...] энэ түрүү хонишон Вален[...] Гагановагай жэшээгээр за[...] эхэ хонидой отара даажа [...]ха гэжэ шиидээ. Мүнөө жэ[...] шэнэ отарын хонидһоо [...] түл абаха, нооһо бүри е[...] хайшалха зорилго табиба. [...]хэр Гумпылов түрүүшын [...]һөө хонидоо зүбөөр адуу[...] таргалуулха, үбэлдэ һайн[...] бэлэдхэхэ гэжэ оролдоно.

«Кударинский колхозни[...]»

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ[...] ДҮҮРГЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гэй ээлж[...] Пленумые ажалай амжал[...] угтаха гэжэ зоригжоһон «[...]рая пятилетка» колхозой за[...]һашад абаһан уялгаяа дүү[...]бэ. Эдэнэр загаһа бариха [...]лэйнгээ түсэб сентябриин [...]да 115 процент дүүргээ. Н[...] Коневой хүтэлбэрилдэг бр[...]дынхид түрүүлжэ ябана. С[...]тябриин түрүүшын арбан [...] соо загаһа бариха түсэбөө [...]лээд ехээр үлүүлһэн байна.

«Красный Байкал[...]»

Хойто-Байгал.

КОЛХОЗОЙ ҮРЭ ЖЭМЭСТЭ САД

Найман жэлэй саада [...] «Дружба» колхозойхид [...] жэмэстэ сад тариха гэжэ ш[...]дэһэн юм. Гурбан жэл бол[...] тэрэ садһаань түрүүшын [...] жэмэс суглуулагдаа һэн. [...] ондо 12 мянган түхэри[...] 1956 ондо—18 мянган түх[...]гэй олзо доход ороһон ба[...] Сад харууһалдаг Нефед [...]реевич Селифонкиной орол[...]сото ажалай ашаар энэ жэ[...] садһаа 40 мянган түхэр[...] олзо орохо юм. 6 гектар [...]майтай сад соонь элдэб [...] жэмэс ургана.

«Победа[...]»

Тарбагатай.

Партийна ажабайдал

ХЭЛСЭҺЭНЭЙН ҺҮҮЛЭЭР ХЭРЭГЭНЬ ХАРАГДАБА

Улан-Удын шэлэй механизированнэ завод байгша оной июниин 10-һаа августын 10 хүрэтэр капитальна заһабарилгада байһан дээрэһээ продукци гаргалгаяа таһалдуулһан байна. Удаа тээнь энэ таһалдалаа хүсэлдүүлжэ шадаагүй.

Бодото дээрээ шэлэй механизированнэ заводой үйлэдбэри нэгэ жэгдээр ябуулагдаагүй, августын 13-һаа сентябриин 1 хүрэтэр 98,9 мянган дүрбэлжэн метр шэл оронoймнай арадай ажахыда дутуу үгтэһэн байба. Заводой хүдэлмэришэд сүүдхэ соо 18 мянган дүрбэлжэн метрһээ дээшэ шэл үйлэдбэрилхэ нормоёо арайхан гэжэ 13,5 мянгада хүргэдэг байба.

Заводой партийна организациин коммунистнууд иимэ байдалтай эбсэхэ ёһогүйнь мэдээжэ. Тиимэһээ шухала хэмжээ абаха гэжэ шиидэһэн юм. Тиигэжэ сентябриин 1-дэ заводой машинно-ванна цехтэ болоһон партийна суглаан дээрэ «гээгдэлдэ ороһон цехын хүдэлмэриие һайжаруулха тухай» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Энэ суглаан дээрэ коммунистнуудһаа гадна, партийнабэшэ хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд олоор хабаадуулагдаһан байгаа. Дээрэ хэлэгдэһэн асуудалаар цехын начальник нүхэр Горбатенкын хэһэн элидхэлые зүбшэн хэлсээд байхадаа, нэн түрүүн цехын хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам һулаар табигданхай, машинно-ванна цехын начальник нүхэр Горбатенко, шихтэ бүридхэдэг цехын начальник нүхэр Таштамиров гэгшэд ажалай эмхидхэлые һайжаруулха хэрэгтэ шанга эрилтэ табигнагүй, үйлэдбэри дээрэ технологи һайнаар сахигданагүй гэжэ тодорхойлогдоо.

Заводой үйлэдбэриин гол цехүүдтэ ажалай журамай һулаар табигдаһаниие юугээр гэршэлхэб гэхэдэ, августын 18-һаа сентябриин 1 хүрэтэр техническэ заабариин муугаар сахигдадаг дээрэһээ машина дээрэ татагдажа байһан шэлэй лентэ 15 дахин таһалагдаһан байна. Иимэ ушарай тохёолдоод байхада нэгэшье халаанай начальник, мастерта гэмтэ хүниие элирүүлхэ талаар эрилтэ хэгдээгүй байшоо. Иигэжэ үйлэдбэриин технологиин муугаар сахигдадаг дээрэһээ заводой үйлэдбэридэ ехэ һаад ушаруулагдадаг, пеэшэнэй халуун бууража, шэнгэн шэлэй температура доошолдог байшоо. Хүрэхэеэ һанаһан шэлые дахин халаажа тататар заводой түхеэрэлгэнүүдэй олон агрегат удаан саг соо миин байха баатай болоо һэн.

Коммунист мастер Хлызов суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, шэл отолдог зэмсэгэй муу байһаниие элирүүлжэ, тэрэниие усадхаха талаар заводой хүтэлбэрилэгшэдэй хэмжээ абадаггүй байһан тушаа шүүмжэлэл хээ. Энэ дутагдал дээрэһээ боложо, ехэ хэмжээнэй шэл эбдэрдэг, голодоһондо гарадаг байба. Тэрэшэлэн мастер Ступаков татагдажа байһан шэлэй лентын юун дээрэһээ таһардаг гол шалтагаании элирүүлээ. Шихтэ бүридхэдэг цехын ажалай эмхидхэлэй муу дээрэһээ шэл шанадаг пеэшэндэ муу шанартай шихтэ асарагдана. Хэрбээ цехын хүтэлбэрилэгшэдэй энэ дутагдалаа усадхан, хүсэд хайлаагүй ябаһан шихтын бутардаһые барижа абаха тусхай түхеэрэлгэ тодхоо һаань, заводоймнай хүдэлмэридэ иимэ ехэ һаад ушаруулагдахагүй байгаа гэжэ тэрэ шүүмжэлээ.

Үгэ хэлэһэн инженер Елаева, бригадир Гулидова, мастер Подойницын болон бусад заводой үйлэдбэридэ тохёолдоод байһан дутагдалнуудые усадхаха талаар өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулһан байна.

Заводой машинно-ванна цехын партийна суглаан цехынгээ үйлэдбэриие хойшо татажа байһан эдэ дутагдалнуудые дары усадхаха талаар шухала хэмжээ хараалһан юм. Суглаанай баталан абаһан тогтоол соо хэдэ хэдэн шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодхохо, үйлэдбэриин технологиие наринаар сахидаг болохо, ажалай журамые шангадхаха ба хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Суглаанай болоһоной һүүлээр хэдэхэн хоноод байхада бригада, халаан, цех бүхэндэ заводоо гээгдэлһээнь гаргахын түлөө хүн бүхэнэй оролдожо байһань мэдэгдэжэ эхилээ. Сентябриин 11-нэй үдэр инженер Эповагай хүтэлбэрилдэг 3-дахи халаанай хүдэлмэришэд 6143 дүрбэлжэн метр шэл татаха нормоёо 7815 дүрбэлжэн метртэ хүргэжэ заводойнгоо бүхы хүдэлмэришэдтэ эрхим жэшээ харуулаа. Тэдэнэрһээ жэшээ абаһан нүгөөдэ халаанайхид баһал муу бэшээр хүдэлмэрилжэ эхилээ. Сентябриин 11-дэ завод хамта дээрээ 22446 дүрбэлжэн метр шэл гаргажа, оронойнгоо шэнэ барилгануудта нормоһоо гадуур 4 мянган дүрбэлжэн метр шэл үгэһэн байна. Сентябриин 15-най үдэр инженер Масловай толгойлдог 4-дэхи халаанай хүдэлмэришэд 7912 дүрбэлжэн метр шэл гаргажа, шэнэ амжалта туйлаа. Иигэжэ партийна суглаанай хараалһан хэмжээ ябуулгын бэелүүлэгдээд байхада завод сүүдхэ бүхэндэ графигаа үлүүлэн дүүргэжэ эхилээ. Мүнөө заводой хүдэлмэришэд ойртожо байһан Агуу ехэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, сентябрь һарынгаа даалгабариие холо үлүүлэн дүүргээ. Эдэ үдэрнүүдтэ заводой коллектив үйлэдбэриингөө бүхы арга боломжые хэрэглэн, август һара соо оронойнгоо арадай ажахыда дутуу үгэһэн шэлээ хүсэлдүүлхэ гэжэ байна. Сентябриин 20-ной үдэр завод 25 мянга шахуу дүрбэлжэн метр шэл гаргаа. Мастернууд нүхэд Фомин, Челпанов гэгшэд үдэр ерэхэ бүри ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлэн, продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлжэ оронхой.

В. Попов.

Зураг дээрэ: Бахлайтын фермын малшадай ажаһуудаг тосхон. Хэжэнгын аймагай «Эрдэм» колхоз малшадайнгаа байра байдалые һайжаруулхын тула һүүлшын 3 жэлэй турша болбосон тухэлтэй гэр байрануудые, почто, һургуули, культбаза, бани гэхэ мэтые барилhан байна.

Н. Дамбаевай фото.

анай һургуулинуудта

Багшын жэшээтэ ажал

Александра Григорьевна Бураева онһоо хойшо таһалгаряагүй шална. Мүнөө Зэдын аймагай ропавловкын дунда һургуулиин классуудта ном заажа байдаг. –58 оной һуралсалай жэлдэ классайнь 35 һурагшадһаа ынь дүүргэжэ гараа.

– һургуулидаашье, класс соо- эмхи гуримгүй байбал, һураг- уузэһэн юумэеэ гүйсэд ойлгожо агүй,—гэжэ энэ дүршэл ехэтэй ша хөөрэдэг.

Нүхэр Бураева һурагшадые жу- тай болгохынгоо хажуугаар, үүдтээ журамай жэшээ харуул- түрэлхидһөөнь эридэг, тэдэнэй аа зарладаг, лекци, элидхэл, элдөөнүүдые саг үргэлжэ хэдэг, идэе А. С. Макаренкын зааба- аа тобшохон жэшээнүүдые үс болоод лэ харуулжа үгэдэг.

Һурагшын һайнаар һурахын, үзэ- материалаа бултыень ойлгожо ынь тула ехэхэн оролдолго адаг юм. Хэрбээ хэн нэгэнэй аар һурабал, тэрээндэ нэмэлтэ эл үгэдэг, бэрхээр һурадаг һу- шада даалгадаг, түрэлхидтэйнь элдэдэг заншалтай.

– Үхибүүн бүхэн онсо өөрэ ил- тай, тиимэһээ һурагша бүхэндэ ондоогоор хандаха хэрэгтэй,— нүхэр Александра Григорьев- хэлэдэг. Энэншье тон зүб. Олон дэ багшалхадаа ойлгожо аба- дүй дүршэлынь хаям даа.

Александра Григорьевна хэшээл эдээ гансал номой хэлээр хэлээд гэдэггүй, бодото хэрэгтэй няг- холбоотойгоор, нютагай байдал- жэшээ абажа, харуулан ойл- ха зурагуудые олоор хэрэглэн эгдэг.

– Нүхэр Бураева сугтаа хүдэл- багшанартай дүй дүршэлөө алдадаг, ниитын хүдэлмэридэ хитэйгээр хабаададаг юм,—гэ- һургуулиинь парторганизациин етарь Е. Цыбиков хөөрэнэ. шаг Александра Григорьевна аева Бурядай АССР-эй габьяа- багшын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ тее.

С. Табдаев.

Магтаалда хүртэмөөр малшад

Курумканай аймагай «Коммунизм» колхозой малшад абаһан социалистическэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэнэ.

Энэ артелиин һаалиин фермын хоёрдохи гүүртын һаалишад Вера Воронина, Нина Чиркова, Екатерина Соболева, Анна Рупышева гэгшэд һү һааха үдэр, һара бүриингөө түсэб уялга жэлэй эхинһээ хойшо амжалтатайгаар дүүргэнэ. Үнгэрэгшэ 8 һарын дүнгөөр һаалиша басаган Вера Воронина даажа байһан 13 үнеэнһээ хамта 13.758 литр һү һаагаа. Тэрэшэлэн жэлэй эсэс болотор орой хамтадаа 16900 литр һү һааха уялга абанхай. Һаалишан Чиркова энэ болзорто мүн лэ 13 үнеэдһээ 12.904 литр һү һаажа тушаагаа.

Илангаяа сентябриин түрүүшын хахадта һаалишан Анна Любовникова ажалай бүришье һайн үрэ дүн туйлана. Өөртөө даалгагдаһан 12 үнеэн бүриһөө үдэртөө дунда зэргээр 7—8 литр һү һаана. Мал адуулагша нүхэд И. Молчанов, П. Аксентьев гэгшэд үнеэдые бэлшээри дээрэнь ханалгатай һайнаар адуулжа, һү шэмынь дээшэлүүлхын түлөө оролдоно. Тэдэнэр мүнөө фермынгээ үнеэдые тарянай һуури дээрэ адуулна.

— Тарянай һуурида гараһанһаа хойшо үнеэднай хараа байса һү орожо эхилээ. Иигээд тэдэнээ кукурузын, наран сэсэгэй, зелёнкын һуури дээрэ гаргахамнай,—гэжэ адуулгашан нүхэр И. Молчанов хөөрэнэ.

Артелиин гахайшадшье һаалишадһаа дутуугүй оролдосотой һайнаар ажаллана. Гахай шахагша Анна Зверькова, Варвара Воронина гэгшэд һаяшаг 30 толгой ехэ гахай һайса шахажа, тус бүридэнь 100—105 килограмм шэгнүүртэй болгоод, гүрэндэ тушаагаа. Тус фермын гахайшад жэл соогоо бүхыдөө 207 центнер эрхим шанаргай гахайн мяха тушааха уялгатай юм. Мүнөө тэндэ 15 ехэ гахай, энэ жэлэй эртын 400 поршоонхо шахагдажа байна. Тэдэнһээ 215 центнерһээ бага бэшэ мяха абаха зорилго табигдана. Тиигэжэ энэ фермын шударгы бэрхэ гахайшад уялгаяа үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Эдэнэр гахайнуудтаа элдэб тэжээл эдюулжэ, мяханайнь өөрын үнэ сэн эрид химдаруулхые оролдоно. Тиигээд хээрэ талада адуулдаг, мүн тэдэндээ ургамал ногоо сабшажа эдюулдэг. Гадна таряа талханай зүйл, машиндагдаһан һүн үгтэнэ. Поршоонхонуудта талхан, морковь буйлуулагдажа эдюулэгдэнэ.

Д. Санданов.

Курумкан.

Бэрхэ тугалшан алдартай

КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые манай «Коммунизмын зам» колхозой (Закамен) тугалшан Базарсада Санданов ажалай шэнэ бэлэгтэйгээр угтаха гэжэ эрмэлзэнэ.

Нүхэр Санданов өөрынгөө хани нүхэр Гармажабтай сугтаа хори гаран жэлэй туршада артелиингээ адууһа мал харалсажа, ехэхэн дүй дүршэлтэй малшан болонхой. Үнгэрэгшэ 1958 ондо 80 гаран хашараг, гунан үхэрнүүдые һайнаар бэлшээн таргалуулжа тушааһан юм. Тиигээд энэ жэлэй эхеэр колхозой правлени, партийна организацида «намайе тугалшан болгыт» гэжэ гүйһан байгаа.

Артелиингээ үүлтэртэ үнеэдэй фермэдэ тугалшанаар хүдэлхэ зуураа Базарсада Санданов үдэрһөө үдэр бүри өөрынгөө баян дүй дүршэлые, мэргэжэл шадабаряа гарган ажаллажа ороо һэн.

Эдэ тугалшад үнеэдэй түрэхэтэй сасуу тугалнуудыень эхэһээнь таһалжа абаад, өөһэдөө харууһалдаг болоо. Тиигэжэ нүхэр Санданов тугалнуудаа хаһа сагтань зүбөөр харууһалжа, зохидоор эдеэлүүлээд, дэбдихэрынь һайнаар хуурайлаад байһанай ашаар энэ жэлдэ тушаажа абаһан тугалнуудаа нэгэшье гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Мүнөө эндэхид 70 тугалаа һайнаар харууһалжа, зунай һарануудта тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ 700—900 граммаар нэмээгээд, толгой бүриинь шэгнүүрые 160—200 килограммда хүргөө.

— Һаянай бидэнэр тугалайнгаа байрын хана, хаяае газаа, дотоохоонь һайнаар шабаад, шэглэжэ, дулаалжа байнабди. Иигээд тэрэнээ сагаадажа, дизенфекци хээд, убэлдэ бэлэн болгохомнай. Октябрь соогуур тугалнуудайнгаа тэжээл зөөжэ абахамнай,—гэжэ тэрэнэй нүхэр Һамажап хөөрэнэ.

Ф. Дудареев, колхозой парткомой секретарь.

Искусствын, уран зохёолой декадада бэлэдхэл

ОЛОНДО МЭДЭЭЖЭ ДУУШАН

Үлхэй мундарганuудай дууһадхада, Байгал далайн зүүн урда зүгтэ Бархан үндэр аяар холоһоо баабай зангаар нюдэ татан баржына. Үбгэн буурал толгойгоо һэрюусүүлхэеэ бүмбэн сагаан үүлэ уруу бухаһан шэнгээр оройгоороо огторгойн хормой шударан харагдана.

Үһэ ноохоо буржытар долёоһон үхэр малнууд инсагалтараа эдеэлжэ садашанхай, таабар-таабар алхалалдан, хотон тээшээ хомирно. Тиихэдэнь һаалишан эхэнэрнүүд үнеэдээ яаруулжа, «һаа-һэшэ» гэжэ хашхарга табилдан асараад, забда залигүй һаажа ороно. Үнеэдшье томоотой зангаар хибэдэһээ хибэжэ, нюдөө аняад дууран зогсоно. Һаалишадай ганса нэгэ ооголододон, андалдаһан үгэнүүдээрнь тухайлхада, эдэнэй яараһан ушарыншье эли болобо. Радио шагнагшадай захяагаар дамжуулагдаха концертһээ гээгдэхэгүй гэжэ яараһан байгаа. Теэдшье эдэнэй зүб даа, захяагаар ехэ гоё концерт болодог бшуу. Мүн эдэ хүндэтэ һаалишаднай өөдөөшье дуратай дуратай артистнуудаа радиогоор дуулахыень урижа, «Улан-Удэ, радиокомитет»;—гэһэн адрестай бэшэгүүдые ябуулдаг.

Уданшьегүй радиоконцерт эхилбэ. Дуулагшадай дунда Бурядай габьяата артистка Чимита Шанюшкинагай ирагуу абяан сэлгеэн агаар дамжан, эхэ нютагтаа хүрэжэ ерээд, хамта үдэһэн үетэнөө, аха дүү нүхэдөө, эхэ эсэгэнэрээ баярлуулан, тэдэнэй сэдьхэлдэ ямар нэгэ дулаахан мэдэрэл түрүүлнэ.

— Һаял һэн даа, Чимитын, һаглагар улаахан, шамбай бэетэй басагаханай, шуран солбоноор гүйдэгынь. Харин бишыханһаа дууша юм бэлэй. Иигэжэл Бурядай хүбүүд, басагад шадабари абьяасаараа хүн зондо туһатайгаар өөр өөрынгөө һуури эзэлэн хүмүүжэнэ, болбосорно. Энэнь манай түрэл Коммунис партиин сэсэн мэргэн ябуулга дээрэһээ болонол,— гэжэ нютагаархиниинь хэлсэдэг.

Нээрээшье Чимита Шанюшкина багаһаа хойшо хүсэжэ ябаһан бодолоо бэелүүлхэ гэжэ 1947 ондо Баргажан нютагтаа дунда һургуули дүүргэнэнэй һүүлээр Улан-Удэ ерэжэ, түрүүшын шалгалта бараад, Свердловск город консерваторидо эльгээгдэһэн юм. Чимита холо ябажа үзөөгүй ушарһаа зүрхэ алдабашье, «хүн зориһондоо» гэдэгтэл һанаһан хүсэлэйнгөө харгыда ороо бэлэй. Свердловск город хүрэжэ ерэхэдэнь, анха түрүүшынхеэ хараһан үзэһэн һонирхолтой юумэнүүд захагүй байба.

Чимита Шанюшкина консерваторидо ороходо экзаменуудаа һайнаар үгэжэ абтаһан байгаа. Тиигээд табан жэлэй туршада һурахадаа бүришье мэргэжэжэ, тусхай предмедүүдээ онсо һайнаар шудалхаһаа гадна, комсомолой организациин секретаряар хүдэлжэ, студентнэрэй дунда хүндэтэй болоһон байгаа. 1952 ондо нүхэр Шанюшкина консерваторёо дүүргэжэ, Улан-Удэдээ ерээд, Бурядайнгаа оперо, баледэй театрта дуулажа захалһан, тэндэ партийна организациин секретаряар хүдэлһэн байха. Театрта хүдэлхэдөө олон оперодо дуулахаһаа гадна, концертнүүдтэ хабаададаг, хүдөө нютагуудаар ябалсадаг, радиогоор дууладаг байба. Тиигэжэ хэдэхэн жэлэй турша соо олондо мэдээжэ артистка болоо.

Чимита Шанюшкина һүүлэй жэлнүүдтэ Бурядай филармониин, дуу болон хатарай ансамблиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ ябахаһаа гадна, түрүү дуушадай нэгэн боложо шадаа.

Манай ансамбль Советскэ Союз соогуур ото һэтэ ябажа, арадайнгаа соёл культурые хаа хаанагүй харуулан, халуунаар угтагдадаг һэн.

Тэрэшэлэн Чимита Шанюшкина 1956 ондо ансамбльтаяа хамта Монгол орондо ошолсоод, хонгёо һайхан хоолойгоороо аха дүүнэрээ һонирхуулаа. «Шанюшкина хүүхэн хаа бэ, бас мундаг дууладаг хүүхэн шуу» гэхэ мэтээр хүдөө аймагуудай монголшууд мүнөөшье асуужа, дурдажа байдаг.

Чимита Шанюшкинагай үнэхөөрөө зүрхэнэй утаһа дайран дууладаг ушар уг заяанайнь бэлигһээ, оролдожо шудалһан эрдэм мэргэжэлһээнь болоно.

Арад зоной дундаһаа тодорон гараһан, абьяас шадабаритай хүнүүдые хаража, оложо, дээшэнь дэбжүүлжэ шададагбди. Иимэ болбосорол манда Коммунис парти, Совет засаг үдэр бүриин заабари һургаалаараа олгожо байдаг. Тиимэ хүнүүдэй нэгэн болохо Чимита Шанюшкина Эхэ оронойнгоо, арад зонойнгоо эрилтэдэ харюусахаар байха гэжэ оролдон, шэнхинэмэ ирагуу аялгаараа сэдьхэлэй шэжэм жолоодожо ябаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц-Д. Дондокова.

Ч-Ц. САНЖИЕВ

Советскэ ракетын соло

Замби түбиин номин сэгээн сээжэдэ
Залиршагүй эрдэмэй сараа гарган, толотоһоор
Саашаа зуралзаал, манай совет ракетэ
Сарюун орон — Газар эхэһээн холодоһоор.

Хурдан ухаата зоной зоригһоо түрөөд,
Холые шэглэһэн шэдитэ одон юумэл.
Арадтам жаргал асаран, зохёон түхөөдэг
Ашата партиим һүлдэ солонь юумэл.

Орон дэлхэйн олон яһатан угсагаатан
Оюун бодолой уран бэлигтэ шүтэжэ,
Суранзан хүсэтэ, галта ракетые шэртэн
Суурхан омогтой шагнан, баясан зогсобол.

Хэзээ заяанай хэтын нангин хүсэл
Хүгжэн мандаад, дэлхэй дүүрэн сууряатаа.
Алдарта Циолковскиин агуу нэрэ хүндэдэ
Агаарта татабал, аялгата хүгжэм дуугаа.

Түрибэлгүй ехэ түрүүшын баяртадохёо нэмэбэл,
Түүхын хуудаһанда шэнэ илалта юрөөгөөл.
Һаруул дүлөөр бадаран хиидэһэн тугнай
Һарын нэгэ хасартань нэнгэн мүндэлөөл.

Найдал, зоригоор бэеэ хуяглан зогсонолди,
Нашан бүргэдтэл ниидэн дэгдэхэеэ байһандал.
Алас саашаа Марсда зорин хүрэхэлди —
Аяар дээрэ мүнхэдөө энсэбхилэн байнал.

Социалис оронойм жабхалан һүры бадаруулһан
Суранзан одонойм замынь уужам, һаруул лэ.
Манлай дээрээ табан хушуу сасаруулһан
Манай ракетэдэ магтаал шүлэгөө татанам!

ТЕХНИКЭ ШУДАЛЬҺАН ЭХЭНЭР

Автомат шахуу станогуудай хүдэлжэ байхань түрүүшынхеэ ороһон хүндэ һонирхолтойгоор үзэгдэхэ юм. Ялагар сагаан нимгэн түмэр суранзаар татаглан, тэдэ станогуудай оньһондо хүрэхэтээ сасуу түб түхэреэхэнөөр таһа дарагдан, банкын хабхаг, оёор болоод гарана.

Ондоо ута станогто банкын хажуу талань гагнагдаад, конвейерээр саашалхадаа оёсртой болоодхино. Консервын заводой үйлэдбэридэ үдэр бүри хэрэглэгдэдэг хэдэн зуу мянган банка эндэ бүтээгдэдэг юм.

— Консервын банка муугаар бүтээжэ болохогүй,—гэжэ эндэхи нэгэ станогто хүдэлмэрилжэ байһан Надежда Немочина хөөрэнэ.—Заахашье яухэтэй һаа, досоохи мяхаяа түргөөр гутаадаг. Тиимэһээ худалдаа наймаанда муу шанартай продукци гаргаха ёһогүйбди...

Надежда Ефимовна Немочина Улан-Удын мяха-консервын комбинадай банка хэдэг цехтэ зургаан жэл хүдэлжэ байнхай. Энэ үе соо даажа байһан ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, заводойнгоо түрүү хүнүүдэй нэгэн болоо. Промышленна үйлэдбэридэ мүнөө үеын техникэ һайнаар шудалаагүйдөө хэдэг ажалаа амжалта туйлаха бэрхэтэй бшуу. Энээниие зүбөөр ойлгоһон нүхэр Немочина хүдэлмэрилжэ эхилхэтээ хамта, хамагай түрүүндэ станок болон бусад техникээ һайнаар шудалаад, уданшьегүй нормоёо үлүүлэн дүүртэжэ захалһан юм.

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөнэй дэлгэржэ эхилхэдэ, консервын заводой хүдэлмэришэд социалистическэ ехэ ехэ уялга абаа һэн. Энэ коллективэй түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн Надежда Ефимовна заводой хүдэлмэришэдэй урда табигдаад байһан зорилгые бэелүүлэлсэхын тула шадабари мэргэжэлээ гаргана. Һүүлэй үдэрнүүдтэ банкануудай шанар шалгаха станогто хүдэлмэрилхэ зуураа, халаан бүхэнэйнгөө даабариие холо үлүүлдэг болонхой.

Надежда Ефимовнагай станогые дамжан гараһан банкануудай шанарай талаараа гологдоһон ушар үзэгдөөгүй юм. Энэ новаторай станогһоо эхи абаһан конвейерые дамжан олон түмэр банкануудай һубарилдаһаар хоёрдохи дабхарта гаражал байхые харахада урматай даа.

— Би шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлдэгэй ашаар хэдэн станогуудта хүдэлнэб. Долоон жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэб,—гэжэ нүхэр Немочина хөөрэнэ.

Б. Будаев.

Зураг дээрэ: Н. Е. Немочина.
Л. Хайдуровай фото.

ОЙ СОО...

Хэжэнгэ тосхонһоо баруун урагшаа һагад хори гаран модоной газарта гүн ойн дунда аймпромкомбинадай модо бэлэдхэлгын участок байдаг...

Наран үшөө гараадүй, газарай хүрьһэн мүнгэн сагаан хюруугаар хушаатай... Хэды эртэшье һаань, гэрнүүдэй хоолойнуудһаа удаа дараалан утаан бааяжа захална. Уданшьегүй локомобилиин, тиигэһээр байтар тракторай хүүехэ абяан дуулдаба. Хаанашьеб нэгэ хүн бензинээр хүдэлдэг мотортой «Дружба» хюрөө хүдэлгөөд үзэнэ хэбэртэй. Иигэһээр байтар үглөөнэй халаан эхилжэ, хүдэлмэришэд ажалдаа шиидэн ороно.

«ДТ-54» маркын трактор жолоодоһон Николай Дураков нүхэдэйнгөө отолһон модо таллуулхаяа зүүн урда зүгые барьяад ябашана. Нүхэр Дураков дүү хүбүүн Василитайгаа хоёр халаанда ээжэлэн, модо таллуулдаг юм. Николай Василий хоёр трактораа эзэн ёһоор ашагладаг, хаһа саг соонь техническэ харууһалга хангадаг, ажалдаа шадамар бэрхээр хандажа, даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай.

Энэ үедэ зүүн, баруун тээшээ гонзойһон ута цех соо хүдэлмэриин халуун хаһа ябажа байба. Эндэ модо хюрөөдэхэ, харуулдаха, тошылдохо элдэб янзын станогууд тодхоотой. Наһажаал болоһоншье хүнүүд, залуушуулшье сүлөөгүй ажаллана. Бүхы түхеэрэлгэ, оньһото станогуудынь электрын галаар хүдэлгэгдэнэ. Модо хюрөөдэдэг хоёр янзын ехэ рама хүдэлгэгдэнэ.

Механизмын хүсэндэ оруулагдаһан энэ участогай хүдэлмэришэд һара бүхэндэ үйлэдбэриингөө түсэб үлүүлэн дүүргэнэ. Оролдосотой ажалай эрхим жэшээ харуулдаг дархашуул олон болонхой. Модошо дархашуул Г-Ж. Очиров, Ц. Бадараев, В. Жигмитов, В. Цыбиков, В. Доржиев түрүүшүүлэй зэргэдэ ябалсана. Хүдэлмэриингөө сагые нягтаруулжа, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын тула эдэ дархашуулай үнэн зүрхэнһөө оролдожо байһаниие өөһэдынь хэрэг ажал элеэр харуулна. Аймагайнгаа ажалшадта худалдагдаха буфет, шифоньер, комод, шкаф, столой модонуудые хэм хэмжүүр соонь тошиилдон бэлдэжэ, Хэжэнгэ тосхондохи хабсаралгын цехтэ эльгээнэ.

—Дархалха талаараа нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон, даабаряа ходо холо үлүүлэн, шанар һайнтайгаар дүүргэдэг, залуу дархашуулые өөрынгөө мэргэжэл шадабарида һургахын түлөө саг үргэлжэ оролдодог манай нарин лэ гэхэдэ нарин, бэрхэл гэхэдэ бэрхэ дархан Гомбожаб Очиров энэ гээшэ,—гэжэ модо бэлэдхэлэй участогые даагша нүхэр Даганов хөөрэбэ.

Хүдэлмэриинь дүүргэлтые, хэһэн юумэнэйнь шанарые адаглан харахада, нүхэр Очиров мэргэжэл һайнтай, бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг дархан байба. Тэрэшэлэн мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ, түрүү дархашуулай тоодо ороһон нүхэд Бадараев, Жигмитов гэгшэдэй хүдэлмэриие онсо тэмдэглэхэ шухала.

Эндэ үни удаанай хүдэлжэ, бага бэшэ дүршэлтэй болоһон нүхэр Цыжибонние мартажа болохогүй. Энэмнай локомобилиингаа хүсые зүбөөр ашаглажа, хаһа саг соонь тоһодожо, сэбэрлэжэ байдаг хүн юм. Эндэ иимэ түрүүшүүлые тоолохо болоо һаа олон.

Хүдэлмэриин үдэрэй халаан дүүрэжэ, дархашуул гэр байрануудтаа тарана. Уданшьегүй, үдэшын зургаан часай болоогүй байхада, локомобилиин гудок дуулдаад, үдэшын халаанай эхилһэниие соносхобо.

Нилээд удаахан болоһон хойно цех соошье, дархашуулай гэр байрануудташье, газаагуур байһан столбнуудташье электрын лампочканууд яларжа эхилбэ.

Дархашуулай цех соо ороходо, үдэрэй халаанайхидал адли хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байгаа һэн.

Иимээр ажалладаг участогай даабаряа һара бүри үлүүлэн дүүргэхэнь мэдээжэ. Мүнөө эдэнэр продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб ноябриин 25-да дүүргэхэ гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Д. Доржиев.

ЭЛДЭБ ҺОНИН

Кино харагшадай олошорһон тухай

(Тоо, баримтанууд)

Росси дотор 1914 ондо 1510 кинотүхеэрэлгэ бии байһан һаа, 1958 ондо СССР-тэ 78143 кинотүхеэрэлгэ хүдэлөө. 1965 ондо кинотүхеэрэлгэнүүдэй тоо 118—120 мянга хүрэтэрөө нэмэхээр хараалагдана. Тэрэ үедэ хүдөө нютагуудтахи колхоз, совхозууд бултадаа кинотүхеэрэлгөөр хангагдаха юм.

1913 ондо Россида бүхы дээрээ 106 миллион хүн кино хараһан байгаа һаа, 1958 ондо СССР-тэ 3 миллиард 400 миллион хүн кино хараһан байна. 1965 оной үеэр СССР-тэ жэл соо 5 миллиард хүн кино харадаг болохо.

Жэл ерэхэ бүри шэнэ кино улам олоор гаргагдадаг болоно. 1940 ондо ороной киностудинуудаар 54 кино гаргагдаһан байгаа. Харин үнгэрэгшэ жэлдэ 126 шэнэ фильм гаргагдаа. Долоон жэлэй һүүл багта жэл соо 204 фильм гаргагдахаар хараалагдана.

1959—1965 онуудай туршада 6 мянган хүнэй багтаха кинотеатрнууд баригдаха байна.

(«Советская культура» газетэһээ абтаба»).

Номгүйгөөр байжа шадахаяа болинхой

Совет хүнүүдэй ажабайдалай һайжарха бүри эрдэм мэргэжэл, культурна эрилтэнь улам дээшэлнэ. Завод, фабрикануудай хүдэлмэришэд, совхозойхид, колхознигууд барандаа ном, газетэ, журнал уншангүйгөөр байжа шадахаяа болинхой. Тиимэһээ Улан-Удын «Книготоргын» хүдэлмэрилэгшэд городой завод, фабрикануудта ошожо, ном наймаалдаг болоһон байна. Эдэнэр һаядаа Ленинэй орденто паровозовагонно заводой хэдэн цехүүдээр ябажа, хүдэлмэришэдтэ хэрэгтэй элдэб номуудые худалдаа.

Ном наймаалдаг Клавдия Петровна Леонова паровозо-механическа цехтэ олон зүйлэй ном худалдаба. Тепловозой машинистда туһатай, промышленностиин түрүүшүүлэй дүй дүршэл харуулһан номуудые, мүн уран зохёолой номуудые цехын хүдэлмэришэд олоор худалдан абаа.

Д. Дармаев.

Шүүбэритэ нөөсэлгын 34-дэхи тираж

Арад зоной байдалые улам һайжаруулхын тула парти, правительствын зүгһөө хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулга хараалан бэелүүлһэнэй ашаар нөөсэлгын кассануудта мүнгэ хадагалуулагшадай тоо жэл бүри олошорно. Республикымнай ажалшад ганс ахан энэ жэлэй туршада олон зуу мянган түхэриг мүнгэеэ нөөсэлгын кассануудта хадагалуулһан байна.

Кассада мүнгэ хадагалагшадые урмашуулха зорилгоор республика доторнай шүүбэритэ тираж жэл бүри хоёр дахин үнгэргэгдэдэг юм. Мүнгэ хадагалагшадай нөөсэлгын ээлжээтэ—34-дэхи тираж Заиграйн аймагай Ново-Ильинка тосхондо, байгша оной октябриин 4-дэ болохонь.

И. Будаев.

ЭНЭЭНИИЕ МЭДЭХЭ ГҮТ?

✪ Мүнөө дэлхэй дээрэ үйлэдбэрилэгдэдэг бүхы электроэнергиин 9 процентнь байгаалиин газһаа абтана.

✪ Мянган кубөметр байгаалиин газ Донбассай 1,2 тонно гэхэ гү, али Москва шадархи 2 тонно нүүрһэнтэй адли энерги үгэхэ юм.

✪ Бүхэсоюзна номой палатын мэдээсэһэнэй ёһоор, 1958 ондо Советскэ Союз дотор 63600 нэрэтэй элдэб ном хэблэгдэһэн байна. Эдэ номууд хамта дээрээ 1103200 мянган хэһэг тиражтай.

✪ Морис Торез 25 наһатайдаа Франциин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь болож о һунгагдаһан юм.

✪ Н. А. Добролюбов бүхы зохёолнуудаа 26 наһа хүрэтэрөө, Д. И. Писарев 28 наһа хүрэтэрөө бэшэһэн байгаа.

✪ «Номгон Дон» гэжэ романай нэгэдэхи томыень Михаил Шолохов 23 наһатайдаа бэшэжэ дүүргэһэн юм.

✪ Яков Михайлович Свердлов 20 наһатайдаа Уралдахи большевигүүдэй организациие хүтэлбэрилдэг байгаа.

✪ А. С. Пушкин «Руслан и Людмила» гэжэ поэмэеэ 20 наһатайдаа бэшэжэ дүүргэһэн юм.

Уласхоорондын Ленинскэ шан олгохо комитедэй түрүүлэгшэ академик Скобельцындэ США ошохо зүбшөөл үгтэбэгүй

«Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» 1958 оной Ленинскэ шангые арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхэ талаар ехэ юумэ хэһэн Америкын мэдээжэ эрдэмтэ, олониитын ажал ябуулагша, эб найрамдалай түлөө элитэ ехэ тэмсэлшэ доктор Уильям Дюбуада «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шан олгохо Комитет энэ оной апрельдэ олгоһониинь мэдээжэ. Алтан медаль, уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреадай дипломые У. Дюбуада барюулхын тулада уласхоорондын Ленинскэ шан олгохо талаар Комитедэй Түрүүлэгшэ академик Д. В. Скобельцын энэ оной сентябрьда США орохо ёһотой байһан юм.

Академик Д. В. Скобельцындэ США ошохо зүбшэл үгэхэһөө США-гэй гурэнэй департамент ямаршье тайлбаригүйгөөр арсаа гэжэ мэдээжэ болоо.

Аха дүү Хитадай шагналнууд советскэ мэргэжэлтэдтэ барюулагдаба

Промышленна предприятинуудые барилгадань аха дүү Хитадта техническэ туһаламжа үзүүлэлгэдэ хабаадалсаһан советскэ 70 гаран мэргэжэлтэд Хитадай Арадай Республикаһаа Москвада байдаг посольстводо сентябриин 24-дэ суглараа. Суглараг шадай дунда инженернүүд, технигүүд, врачууд, багшанар, хүдэлмэришэд байлсаа. «Хитад-советскэ хани барисаан» гэһэн дурасхаалта медаль булландань барюулагдаһан байна. Энэ шагнал КНР-эй правительство тэдэндэ олгоһон байгаа.

Хитадай Арадай Республикаһаа Москвада байдаг элшэн сайд Лю Сяо КНР-эй правительствын даалгабаряар эдэ шагналнуудые барюулһан байна. Советскэ мэргэжэлтэдтэ хандан тэрэ үгэ хэлээ.

Инженер-түмэр замша И. Н. Семенов, доцент Ф. Е. Мещеряков энэ анхаралайнь түлөө агуу ехэ хитад арадта, КПК-дэ, КНР-эй правительствода халуун баясхалан хүргөө.

(ТАСС).

Хилын саанаһаа

КНР-эй национальна һайндэрые угтуулан

ПЕКИН, сентябриин 24. (ТАСС). КНР-эй арбан жэлэй ойе Хитадай хүдэлмэришэд ажалай шэнэ амжалтануудаар угтажа байна. Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хэйлунцзян, Ляонин, Цзянсу, Гуйчжоу провинцинуудай, тэрэшэлэн Чунцин, Пекин, Хойто болон Центральна Хитадай бусад олон промышленна городуудай 2000 шахуу промышленна, ашагта малтамалнуудай предприятинууд гурбадахи кварталайнгаа түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэһэн байна.

Даалгабаряа болзорһоо 12 хоног урид дүүргэһэн Аньшаньска металлургическа комбинадай прокатна цехүүдэй коллективүүд октябриин 1 хүрэтэр түсэбһөө гадуур 150 мянган тонно прокат орондоо үгэхэ гэһэн уялга абаа.

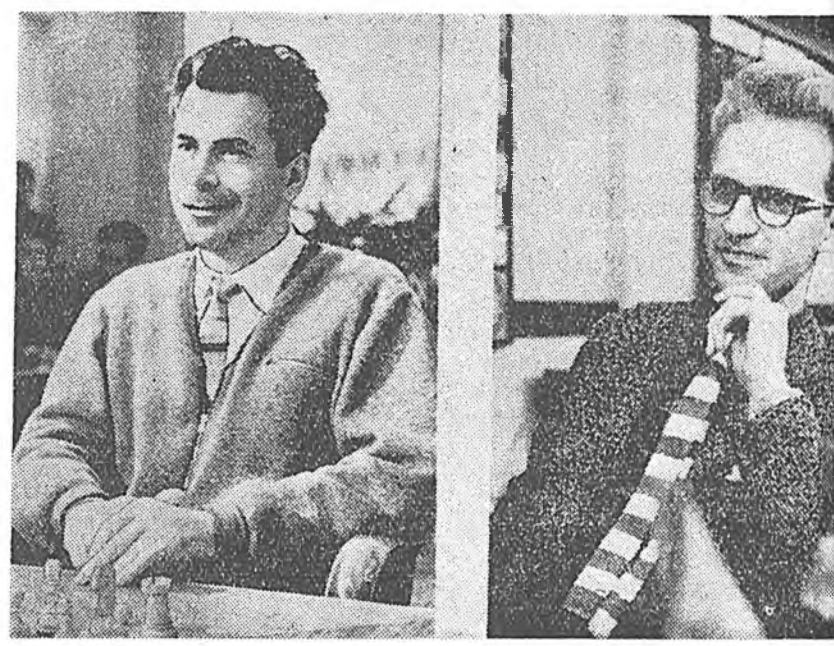

Югославида болож о байһан шатаршадай уласхоорондын турнир. Зураг д... Франциин шатаршан Пауль Бенко (зүүн гарһаа), Фридрих Олафссон (Исла... Югофотын фо...

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIV сесси

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 24. (ТАСС). Үсэгэлдэр Генеральна Ассамблейн заседани дээрэ юрэнхы политическэ дискусси дахяад болоо. Үглөөнэй заседани дээрэ Чехословакиин, Италиин, Панамын делегадууд үгэ хэлэһэн байна.

Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Вацлав Давид иигэжэ тэмдэглээ. Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулгада ехэ удхашанартай гайхамшагта ушарнууд Генеральна Ассамблейн үнгэрһэн сессиһээ хойшо мүнөөнэй сесси хүрэтэр дэлхэй дээрэ болоһон байна. Тэдэнэй эгээн шухалань юуб гэхэдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Холбоото Штадуудта аяншалжа байна. Мүн США-гэй президент Эйзенхауэр СССР-тэ һаяар аяншалхань. Энээниие бүхы арадууд угаа ехэ ханангяар угтаа гэжэ Давид хэлээ.

«Хүйтэн дай» зайсуулхын, үрэ ехэтэй харилсаа холбоо үргэдхэхын, экономикые хүгжөөхын, арадуудай байдал һайжаруулхын тулада оролдолгонуудые бүхы дэлхэй дээрэ гаргахые арадууд улам шангаар эридэг болож о байна гэжэ Давид саашань хэлээ.

Удаань Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министр буу зэбсэг хуряаха асуудалда дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлээ. Энэ асуудал шиидхэлгэһээ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха хэрэг хамагай түрүүндэ дулдыдаха байна. Буу зэбсэг ниитэ дээрэнь хүсэдөөр хуряаха тухай Советскэ Союзай дурадхалые һайшааха зуураа, эдэ дурадхалнуудые баталан абажа, бэелүүлээд байгаа һаа, уласхоорондын харилсаанда тусгаар ехэ хубилалта болохо байгаа гэжэ Давид хэлээ.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин үмэнэ табигдажа байһан асуудалнууд тухай Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министр үгынгөө түгэсхэлдэ тогтоһон байна. «Хүйтэн дайнай» үлэгдэлнүүдые усадхахыень, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудые хүсэдөөр хүгжөөхыень ООН-ние тэрэ уряалаа. ООН-дэ Хитадай Арадай Республикын һууриияа ээлхэ хуулита эрхые һэргээхэ гээшэ энэ талаар түрүүшын алхам болохо байна гээд Давид мэдүүлээ. Мүн правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөө түргэнөөр зарлажа, мүнөөнэй уласхоорондын байдалай эгээн хойшолуулашагүй зорилгонуудые зүбшэн хэлсэжэ, хэмжээ абаха шухала гээд тэрэ хэлээ.

Мүнөөнэй сесси намдуу зохид оршон байдалда үнгэржэ байна гэжэ Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Джузеппе Пелла тэмдэглээ. Буу зэбсэг хуряаха талаар хэлсээ баталхын тулада гол оролдолго гаргагдаха ёһотой гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Зүгөөр тэрэнэй дурадхаһан табан пункт энэ асуудалаар баруун гүрэнүүдэй баримталдаг хараа бодолтой адли байна.

Югославиин, Ирландиин, Иорданиин, Уругвайн, Гватемалын, Боливиин делегадууд үдэрэй заседани дээрэ мүн лэ үгэ хэлээ.

Черчиллиин мэдүүлгэ

ЛОНДОН, сентябриин 24. (ТАСС). Һунгалтын болохоёо байһантай дашарамдуулан, өөрынгөө һунгуулиин округто үгэ хэлэхэдээ, Великобританиин урдын премьер-министр Уинстон Черчилль буу зэбсэг хуряаха талаар Советскэ Союзай һүүлшын дурадхалнууд тухай, дээдэ тушаалтадай зүблөө зарлаха тушаа тогтожо хэлэһэн байна.

«Иимэ зүблөө зарлабал таарамжатай гэжэ би тоолоноб» гээд Черчилль мэдүүлээ. «Тодорхой хэлсээнэй баталагдаха, баталагдахагүйһөө дулдыдангүй, хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалгануудһаа уламжалан эб найрамдал хангаха арга ехэ болож о үгэхэ байна. Мүнөө хэгдэжэ байһандал адляар, дэлхэйн оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй бэе бэетээ уулзадаг байбал ехэ һайн байгаа» гэжэ Черчилль нэмээжэ хэлээ.

Буу зэбсэг хуряаха талаар Советскэ правительствын дурадхалнууд тушаа һайшааһан үгэнүүдые Черчилль хэлэһэн байна.

Кинематографиин уласхоорондын научна ассоциациин XIII конгресс нээгдэбэ

ЛОНДОН, сентябриин 23. (ТАСС). Кинематографиин уласхоорондын научна ассоциациин XIII конгресс мүнөө үдэшэ Лондондо, королевскэ бүлгэмэй байшан соо (Англиин наукануудай академи) нээгдээ. 23 ороной, тэрэ тоодо Советскэ Союзай делегадууд конгресстэ хабаадана.

Ассоциациин президент мэдээжэ болоһон советскэ кино найруулан табигша А. М. Згуриди пресс-конференци дээрэ мүнөөдэр үгэ хэлэхэдээ, дэлхэйн олон оронуудта научна кинематографиин түргэнөөр хүгжэжэ байһые тэмдэглээ. Конгрессэй үедэ делегадууд дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэхэ, научна фильмнүүдэй уласхоорондын фестиваль үнгэргэгдэхэ гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, конгрессэй үедэ советскэ долоон научна фильм харуулагдаха гэжэ А. М. Згуриди мэдээсээ.

Конгресс октябриин 2 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм.

Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхые хүсэгшэдэй матч-турнир

БЛЕД, сентябриин 24. ТАСС-эй тусхай корреспондент И. Бондаровский иигэжэ мэдээсэнэ: юһэдэхи, арбадахи турнуудта хойшолуулагдаһан партинууд үсэгэлдэр Блед тэ үргэлжэлүүлэгдэһэн байна. Дахяад наадангүйгөөр Олафссон Бенкодэ шүүгдээб гэжэ мэдэрээ. Смыслов Керес хоёр тэнсээ. Олафссон Глигорич хоёр мүн лэ тэнсэһэн байна.

Арбан турай һүүлээр, 7 очкотой болоһон Керес түрүүлжэ ябана. Петросян Таль хоёр тус бүридөө 6, Глигорич—5,5, Бенко, Смыслов, Фишер 4—4, Олафссон 3,5 очкотой болоо.

Хитадта булад, шэрэм бү... ехээр хайлуулагдана

ПЕКИН, сентябриин 23. (ТА... Синьхуа агентствын дамжуулһ... ёһоор, ороной металлургич... предприятинуудта һүүлэй хэдэн... рын турша соо 100 гаран колле... вүүд түрүү зэргэдэ гаража, бу... шэрэм бүри ехээр хайлуулан... гахын түлөө тэмсэнэ.

КПК-гэй ЦК-гэй политбюро... гэшүүндэ кандидат КНР-эй Г... нэй Соведэй премьерэй орлогшо... И-бо иигэжэ заагаа. Үнгэрһэн б... рын турша соо Хитадай метал... гическа үйлэдбэридэ ехэ амжа... туйлагдаа. Энэ оной августда бу... хайлуулга нёдондоной июлиин... орходоо 10 процентээр нэмээ. ... һарын түрүүшын 15 хоног соо с... хэдээ дунда зэргээр булад хайл... га үнгэрһэн һарынхида орходо... процентээр нэмээ гэжэ Бо И-бо... лээ.

Чехословаки СССР хоёр... хоорондо нефтепровод барилга эхилээ

ПРАГА, сентябриин 24. (ТА... Чехословацко-советскэ хилэ ш... рай Кралевски-Хльмец (Слова... городто дүтэшэг нефтепроводой... рилга эхилээ. Энэ нефтепровод... ветскэ газар дээрэхи нефтепро... той холбон нэгэдхэгдэхэ юм. ... нефтемагистралиин нэгэдэхи у... ток Кралевски-Хльмецһээ Бра... лава хүрэтэр (400 шахуу кило... утатай) 1961 ондо ашаглалгада... тэхэ юм.

Шэнэ уридшалан һануулга

ПЕКИН, сентябриин 24. (ТА... Синьхуа агентство иигэжэ ... жуулна. КНР-тэ хамаатай ... зянь провинциин Пинтань шада... уһанда США-гэй далайн-сэр... флодой корабль мүнөөдэр оро...

США-гэй зүгһөө сэрэгэй хо... аашын дахяад гаргагдажа бай... тай дашарамдуулан, шэнэ урид... лан һануулга хэхые КНР-эй га... дын хэрэгүүдэй министерствын ... лөөлэгшэдэ даалгагдаа.

США-гэй оборонын министр Японд о ерэбэ

ТОКИО, сентябриин 24. (ТА... Сэрэгэй асуудалнуудые Япо... правительствын хүтэлбэрилэгш... тэй, сэрэгэй дээдэ тушаалта... зүбшэн хэлсэхын тулада США... оборонын министр Макэлрой ... нөөдэр Японд о ерээ.

Макэлройн ерэһые тайлбари... зуураа, «Иомиури» газетэ иигэ... заана. Японо-американска «аю... гүйн договорые» хубилгаха ябал... тай Америкын оборонын министр... Японд о ерэлгэ сэхэ холбоотой б... на. Юуб гэхэдэ, Японой олонии... ехээр буруушаалга хэһэнһээ, ... хийлхы парти дотор арсалдаа... гарадаг байһанһаа уламжалан, ... договорые хаража үзэлгэ бэр... шээлтэй болоһон байгаа.

Баруун Германиин арми... тоо олон болгогдоно

БОНН, сентябриин 24. (ТАС... Жэлэй эсэс хүрэтэр Баруун Гер... ниин армида үшөө 36 мянган ... татагдахань. Энээн тухай Бонн... оборонын министерство үсэгэл... мэдээсээ. Министерствын мэдээ... ёһоор, мүнөө үедэ Баруун Гер... ниин арми 220 мянган хүнһөө бү... дэнэ. Тэдэнэй 137 мянганиинь ... мида, 50 мянганиинь агаарай-сэ... гэй хүсэнүүдтэ, 21 мянганиинь ... лайн-сэрэгэй флодто, 12 мян... ниинь дотоодын сэрэгүүдтэ ал... хэнэ.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ШЭНЭ ТЕХНИКЭ

Хүдөө ажахыда хэрэглэгдэдэг шэнэ техникэ

Краснодарай хизаар. Тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые туршадаг Кубаниин научно-шэнжэлэлгын институт Гомельско хүдөө ажахын машинануудай заводой бүтээһэн кукуруза хуряадаг «УКСК-2,6» маркын универсальна комбайниие Ново-Кубаниин районой Сталинай нэрэмжэтэ совхозой поли дээрэ туршан үзэжэ байна. Энэ комбайн часай турша соо 1,5 гектарай кукуруза хуряадаг, буурсагуудые эшэһээнь һалгаадаг, эшэ набшыень хэршэдэг юм. Хэршэһэн эшэ набшань бункерһаа автомашинада ашагдадаг байна. Буурсагуудынь комбайнай хойноһоо шагталагдаһан тусхай тэргэ соо унажа байдаг юм. Тус комбайн Брюссельдэхи выставкэ дээрэ ехэ алтан медальда хүртэһэн байгаа. **Зураг дээрэ:** «УКСК-2,6» маркын шэнэ комбайн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой кукуруза хуряажа байна.

Хүсэтэ шэнэ станогууд

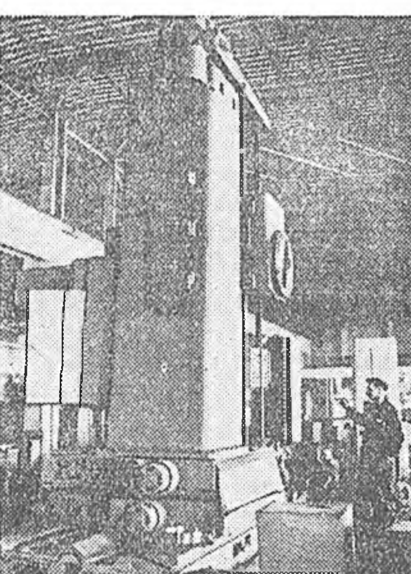

Новосибирск. Томо станогуудые, гидравлическа хүсэтэ станогуудые бүтээдэг Ефремовэй нэрэмжэтэ заводой коллектив бүтээсэ ехэтэй, гаргаша багатай металл отолдог станогуудые, кузнечно-прессовэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ефремовэй нэрэмжэтэ заводой хабсаралгын цех соо. Наада таладань металл ута руунь харуулдадаг станок харуулагдана.

Бухтарминска ГЭС-эй барилга дээрэ

Зүүн - Казахстанай область. Бухтарминска ГЭС-эй барилгашадай коллектив түрүүшын хоёр агрегадые 1960 ондо ашаглалгада үгэхэ гэһэн уялга абаа. Энэ хүдэлмэри дүүргэхын тулада гидробарилгашад 340 мянган кубометр бетон шудхаха ёһотой юм. Хүдэлмэринь графигай ёһоор ябуулагдана. Найман һарын турша соо гидробарилгашад 220 мянган кубометр бетон шудхаа. Энэнь нёдондоной тус үеынхидэ орходоо хоёр дахин ехэ байна. **Зураг дээрэ:** Бухтарминска ГЭС-эй барилгын юрэнхы түхэл. **ТАСС-эй фотохронико.**

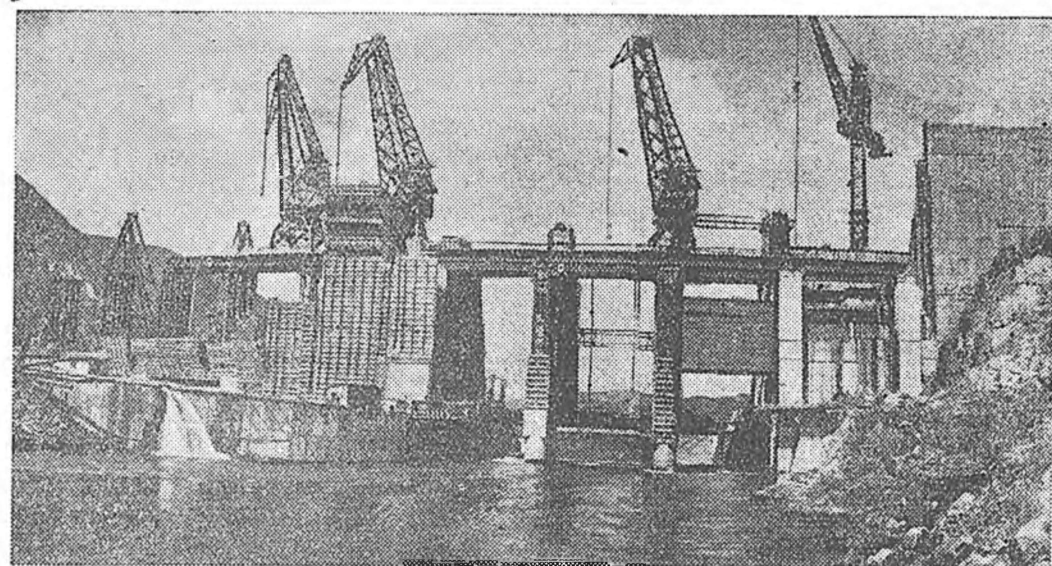

Редакторай орлогшо С. БАЛЬЖИНИМАЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам редактора—32-74, отв секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н0115... г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 50...